

Saules seltstarôs.

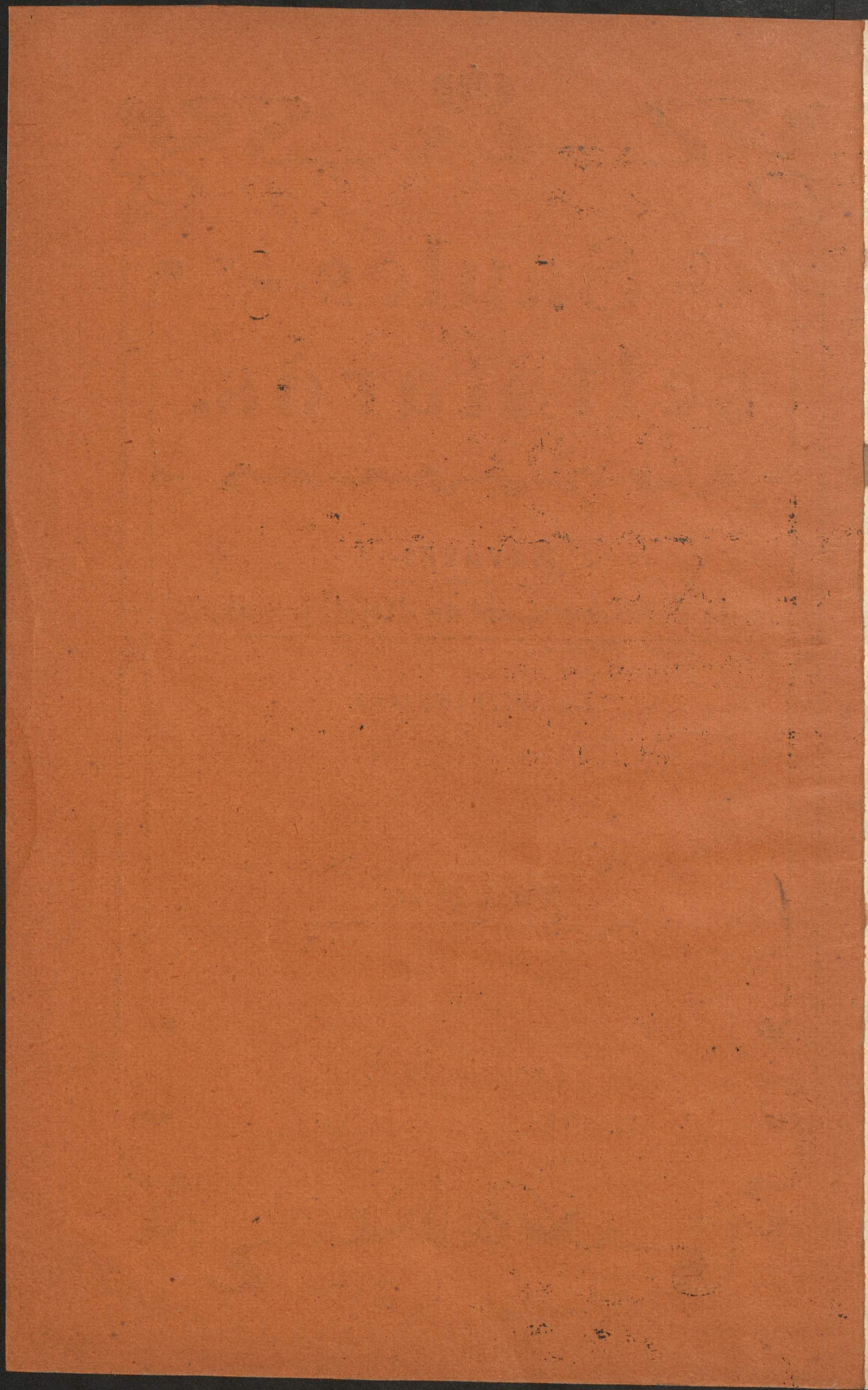
Sarunas,
zeta peedsihwojami an dsejoli jaunibai.

No Wirzawneeka.

Maksâ 25 kap.

Leepaja, 1910.

U. Ošolna, apgaħdibâ.
Suworowa eelâ Nr. 34.

„Saules” seltstarôs.

Sarunas,
zela peedsihwojumi un dsejoli jaunibai.

[v] No
Wirzawneeka.

—••—

Leepajâ, 1910.

A. Djolina, apgahdibâ.
Smvorowa eelâ Nr. 34.

L. V. B.
 № In. *112 112*

✓
 (28)

0313067065

LA 10762

Rakstos eespeests R. Pauzišča tipografijā, Limbašchās.

Saules seltstarōs.

Saules seltstarōs, dimant špošhajōs,
Āalni, lejas mašgajas.
Tumša projam breen, mešchōs melnajōs
Dšiki dšiki pašlehpjas . . .
Moštas leels un majs, kas ween dwašchu nes,
Starōs šildas, lihģšmojas;
Šģgaišt miglas šegs, pelets, drehgnis, wehšs
Biršēs, plawās, eeļejās . . .

Saules seltstarōs, dimant špošhajōs,
Mušju jaunib's druwa šels.
Jaunee pumpuri, starōs baltajōs
Drošchi, šmuidri galwu zels . . .
Gaišis behdū laiks, it kà duhmi twaišs
Wišur, — pilis, buhdinās . . .
Meerā deewiškā, starōs šķumjais waigs
Wišeem, — dēenās, nedeenās! . . .

Atraštà kapeika.

(Saruna behrneem.)

(Kahda maja meitina).

Kapeika.

Gan esmu maja, neeziga,
Bet tomehr lihgsma, preeziga;
Kaut ar' tif weemu kapeiku šveru,
Un tadehš neezibu šewi tweru. —
Šhe, zilweš kahds man pajust kahwa,
Jo rubli to uš preešchu rahwa.
Un kas tad wairs par kapeiku gahdās,
Kad rubli tam preešch azim šahdās?
Jo tikai kapeika esmu es,
Kas masu wehribu šewi nes . . .

(Diwas leelakas meitenes, zekā uš šwehtdeenās školu).

Pirmā.

Ku tšhakli uš šwehtdeenās školu traufšim,
Waj eefim kahjam, jeb tramwaja braufšim?

Otrā.

Mehs šchodeen uš šapulzi kahjam eefim,
Lai nonahstu laika, tad tezinūs štreešim;
Tā paliks mums daščas kapeikas pahri,
Jo esam mehs behrni, uš šaldumeem kahri.

Pirmā.

Tee šaldumi gan ir tif brihnum gahrđi,
Kā mahminās mihli, laipnee wahrđi;
Bet šchodeen tos labak meerā lišim,
Tad mahzibās droščak, uš preešchu tišim;
Un naudu, ko tagad eetaupišim,
To paganu mišionei dahwināšim;
Tad ahtraki peenahšs teem šchehlasiš's gads,
Kur nebuhs wairs jazeešch teem garigais bads.

Otrā.

Schis padoms ir labs, tā darišim,
Scho naudu preekšč paganeem jeeošim . . .

Pirmā.

Bet kas tad tur! — Rau putekšs,
Gul naudas gabals, — netihrōs?!

Kapeika.

Ta esmu es, weena kapeika,
No zilveka ņcheitan pamešta . . .

Otrā.

Scho kapeiku tagad mehs lihdsi nemšim,
Un tahlu zeku tai ņtaigat lemšim.
Mehs ņuhtišim winu pee paganeem,
Nest gaismu tumšcheem meščhoneem.

Kapeika.

Es esmu tīf weena kapeika,
Un mana wehrtiba neeziga! . . .

Pirmā.

Mahz tīfai lihdsi, ņuduše kapeika,
Sche nawa tew duša nolemta;
So labaki buhs tew kasitē traukt,
Un tad uš tahlu Afriku braukt.

II daļa.

Swehtdeenās ņkolā.

Pulzinšč leelaku behrnu noņtahjās uš platformas, ku-
reem peebeedrojas ari pirmās trihs meitinas. Wiši dšeed:
„No ņeemehneeku ņalam u. t. t. Žeb kaħdu zitu uš
miņioni atteezōschos behrnu dšeesminu.

ņkolotajs. (Pehz nodšeedaščanas).

Mehs jaukajās leņzijās mahzijamees,
Kā ewangelijs Eiropā eeradees.

Ku tadehst behrni, man preeks buhs to dsirdet,
Kad juhju atminas pehrle steigs mirdset.
Waj wareet man pateift, kà jauza to wihru
Kas pahrneša mums, šcho mahzibu tihru? . . .

Weens.

Es sinu, šcho wihru Pahwilu jauza,
Winšch pirmais, kurfch Ciropai Kristu nest trauza.

Kahds zits.

Kà otrs tam lihds, gahja mahzeklis Sihlajs,
Tas stips bij rakstos un mahzot newihlās. —
(Ap. d. 15, 40—41).

Skolotajs.

Tas labi, ka wihrus juhs sinat šche minet,
Kas lihds ar Kristu war uswahru šwinet . . .
Bet ka tos jauza, kas Ciropà nahza
Wispirmee pee Kristus un kalpot Tam jahza?

Kahds ij behrneem.

Wispirmais bij Wihlipòs, Vidijas nams,
Tas weegli preefch Kristus bij mantojams.
(Ap. d. 16, 12—15).

Un otrs tam Kungam, bij zeetuma šargs,
Kas amatà jawà bij zeets un bargs.
Preefch Kristus winšch kluwa lehns un mihtsts,
Bet totees preefch grehta, zeets un šihsts . . .
(Ap. d. 16, 27—34).

Skolotajs.

To šahtumu tagad mehs pašihstam, behrni,
Kà ewangelijs Ciropà nahza it lehni;
Kà Pahwils un Sihlajs, bij wehstnejši ihsti,
Kas Kristu mums neša, no pašaules nihsti.
I šchodeen tàpat daudj panahkt mehs waram,
Ja tikai Kristus prahtu šche daram.
Preefch paganeem gajnu mehs gahdat tad špehšim,
Kad jaunibà labu sehflu jau sehšim.
Preefch misiones strahdat mums wajaga šahkt,
Tad warešim šelta auglus pehz wahkt.

Pirmā meitina.

Preetiņ melnajeem sehneem un meitiņam,
Gan leeleeem gan ir masiņeem;
Mehs ari pa grašitīm seedošim,
Tā wineem gaišmu gahdašim.

Otrā.

Mehs atradam šchodeen kapeiku,
Gan netihru, šaku, nesmuiku;
Bet ja to waretu mišionei leetot,
Tad labpraht i to tai gribetu seedot!

Skolotajs.

Tif šchurp to kapeiku netihro,
Uš Afriku zekšch tai buhs jamehro,
Gan tur, ta paliks špojcha kà šelts,
Kas top no laudim tā godats un zelts.

Wiņi.

Uš Afriku mehs wiņu šchitišim,
Pee melnajeem paganeem raidišim;
Lai gaiščas širdis ta, tur teem dara,
Kā grehku wahret wineem ir wara! . . .

Kapeika.

Es ejmu tif weena kapeika,
Un mana wehrtiba neeziga;
Ko špehiču es tumščajā Afrikā darit,
Jo neprotu šchuht, nedj zept, nedj wahrit?! . . .

Skolotajs.

Ģj drošchi. gan rasees tew beedrenes,
Kas ari no behrniņeem šchititas;
Tad kopā ar tām, daudj darba juhs weišķeet
Un ušwaras kromus it drihši ween šweišķeet.
Daudj kapeikas kopā, par rubleem drihš tifs,
Kas daudj no šewim dširdet mums lifs.

Wifit djeed:

„Masas lahjes šakrahj,
Veelus uhdenus;
Smilšchu graudi ušmet,
Augstus kalnajs.

Ihfi azumirkli
Skreen ar steigšchanu,
Tamehr wini taiša
Garu muhščibu.

Masi grehfu darbi
Bada zilweku
Prom uš mečas, gara
Samaitašchanu.

Mihlestibas darbi
Lai ar' neezigi,
Debesčfigu dara
Muhšu šadsšwi.

Mišiones grasīs
I no behrnneem,
Gara gaišmu gahdā
Tumšcheem paganeem.

(B. A. 31.)

III. daša.

Zelā.

Kapeika.

Nu tagad, man zelā japoščas,
Un Afrikā nokluht jazenščas;
Lai waretu paganeem gaišmu nešt,
Un tos pee mihlā Jēsus wešt.

Kahds.

Uš kureeni zelo šchi kapeika,
Tif masa, newehrta, neeziga?
Ta laikam ees pašaulē gudribu guht,
Kā waretu drihšat par rubuli kluht? . . .

Dtrs.

Ku, lai tīkai zēlo, gan dabuhs ta baudīt,
Kā nawa wīš weegli, šcho gudribu raudsīt.
Gan peenahs drihš brihdis, kur mahjās ta ņteigs,
Un meklet gudribu ņwešchumā beigs . . .

Kapeika.

Gan esmu es maja kapeika,
Un mana wehrtiba neeziga;
Bet gaismu es paganeem waru nešt,
Un tos pee mihlā Jēsus wešt.

Pirmais.

„Tad gribi tu Afrikā mīšioni dšiht
Un ņewim ņwaigšchau kroni wiht? . . .
Ku ej tad ween drošchi, lai Deems tewi ņwehti,
Un tawam darbam uswahru welti!“ . . .

Dtrs.

„Bet kas tad tewi pee paganeem ņuhta,
Kas tewi šcho ņwehto uguni puhta?
Kā jaejot meščhoneem brihwibu wehstit,
Teem ņirdis tizibas ņehflu dehstit?!

Kapeika.

Pee meščhoneem mani ņuhta behrni,
Dajch dajchada wezuma meitinas, ņehni;
Teem ņirdi mihlibas leesmina kwehlo,
Un tadehl tee puhles un ruhpes neščehlo.

Pirmais.

Tam Dungam reiš behrni dšeedaja ņlawu,
Un kroneja Wimu kā Glahbeju ņawu.
Ir ņchodeen no behrneem Tam ņlawu wehl ņkan,
Un kuršch to drihštetu trauzet ņche gan? . . .

Kapeika.

Ku drihš mans zēla mehkis buhs klahšt,
Drihš warešču ņweščā ņemē nokahpt;

Tik tahku nu paleek, manas tehwijs krašts,
Kur wijs man bij pašihstams tihkams un rašts,
Kungs Jesu, nahz palihdsi, eesahkt un beigt,
Lai waretu Tarvu darbu šche weikt! . . .

I. daļa. Afrikâ.

Rahds melnais.

Kau, rau, kahds tur šawads zelotajs nahk,
Un wijs tik wehrigi apluhkot šahk;
Ko grib gan šchis šawadais weefis mums teikt,
Kau, ka winšch newar muhs apbrihnot beigt.

Otrs.

Nahz, eesim un drošchi prasim winam,
Waj nahk winšch pee mums ar jaunām sinām?
„Eh, kas tu tahds esi, ka tewi šauz;
Kadeht uš preefšchu tā bailīgi šchmanz?! . . .

Kapeika.

Es nahku no tahkas, jums šwešchas malas,
Un šche uš weetas, man šahwet naw wakas;
Es nahzu šchurp, jaukas finas jums nešt,
Un rahdit jums To, kuršch laimē war wešt.

Pirmais.

Eh, šanahkat, šanahkat paklausitees,
Warbuht kâ špehšim ko mahzitees.
Klau, ko šchis šweščhais mums grib wehstit,
Winšch nahkot muhs no tumšas peštit?! . . .

(Šinahkt wairak, leelati behrni un noštahjās
pusrinī ap mašo mišionari).

Kapeika.

Šchurp nahzeet it drošchi un noštahjatees,
Un tad it godīgi ušklusatees.
Es nahku šchurp no šweščhas malas,

Kur kalni un lejas un plāvas it šakas.
 Kur šawufahrt šaulite mihligi šmaida,
 Un šawufahrt atkal auksts šemelis baida;
 Kur daschreij pār upi ar laiwinu brauz,
 Un daschreij pa wiršu kabhām eet trauz.
 Tur kaudis miht pilis un buhdinās,
 Gan leelās gan i masinās.
 Un daudj no teem, Deewa mihlibu teiz,
 Un Jesu, kà šawu Glahbeju šweiz.

Ahds.

Ak, ko nu šahz mums neekus stahstit,
 Un gluschi šweščas leetas klahstit;
 Kà warot pa uhdeni wiršu eet,
 Un rinku, rinkōs deet un šfreet . . . ?!
 Kas gan šchos neekus tewim tizēs,
 Un šawu dšihwibu tad riskēs?
 To wari tu zitur, ziteem teift,
 To mums šchahdas leetas šche newajag weift.

Ahds otrš.

Zel ušklaueet beedri, es šazišču jums
 To, kas wehl šcheitan naw pašihstams mums:
 „Mans weztehws reiš, kà juhrneeks brauzis,
 Un ari šcho brihmumu apluhkot trauzis.
 Un pateesi, leetas tur ešot tahdas,
 Kà pahrmelkot uhdenus zeetas ahdas;
 Wirs kūrām tad warot braukt, šfreet un deet.
 Kà ari lehneem šolishcheem eet!“

Ahds treščais.

To gribu es tizet, ka wijs tas war buht,
 Kà uhdens zaur burwjeem tif zeets war fluht;
 Bet to nekahdi nespehju šaprašt,
 Redj ar šewi padomu atrašt:
 Kà Deews, muhs melnos mihlet špehtu,
 Un šuhritu tad, mums Glahbeju šwehtu! . . .
 Mehš šinam, kà Winšch ir dušmigs un bahrgs,
 Un zilweks, neezigs, wahjšch un wahrgs;

Tam japasuhd, jasanem nahwe un jods,
Ne tà, kà tu teizi, laime un gods.

Apeika.

Al, klaujatees draugi, es fazischu jums
To wehsti, kas der wiseem mums.
Jums schteet, kà Deews ir dufmigs un bahrgs,
Un Wina wahrds ir beigala dahrgs!
Bet raugatees: (pazet jaunderibu) schini grahmata
Stahw fazits, kas Deewam padomà.
Es tuhdat jums preekischà palasischu,
Un Deewa laipnibu peerahdischu.

Uffschir un lasa Jahn. 3, 16: „So tik loti Deews
pajauli mihlejis, kà winsch jawu weenpeedsinuicho Dehlu
dewis, kà wiseem teem, kas tiz uj winu, nebuhs pasust,
bet dabut muhschigu dsihwoschanu.

Tad wehl uffschir un lasa 1. Jahn. 1, 9: „Ja
mehs jawus grehtus isjuhdsam, tad winsch ir uftizigs un
taisns, kà winsch mums grehtus peedod un muhs schkilsta
no wifas netaisnibas.“

Juhs dsirdeet, sche stahw, kahds ejot Deews,
Un Wina wahrds ir weenmehr patees.
Ja droschi schim wahrdam uftizamees
Tad pateesà laimè atrodamees.

Wiji apfahrt stahwoschee.

Al teiz, kur nehmi tu grahmatu scho,
Ar wehsti, dsihwibu nesoscho?!
Ir mehs scho grahmatu gribam sew gnht,
Un tad zaur winu laimigi kluht! . . .

Apeika.

Es katram ar preeku to dahwinafschu,
Un laimi eeksch Jesus, jums fludinafschu.
Tik ne-eseet kuhtri schurpu nahft,
Un zitns sewim ar' lihdsi wahft.
Kad juhs scho grahmatu mahzeet japraft,

Tad warejeet zelu pee laimes few atraft.
Un Deews, juhs swehtis tehwiſchfigi,
Un wadis zaur dſihwi it brihniſchfigi.
Lihdj beidsot godibā eewadis juhs,
Kur muhſchiga laime par daku tad fluhs! . . .

Wehl djeemianu maju jums padſeedajchu
I juhs, to dſeedat eemahziſchu.

Wiji.

Al djeedi, mehſ labpraht to klaufſimees,
Un dſirdeto tſchakli mahziſimees.

Rapeita dſeed.

Deews mihleſtiba, leeſ mani peſtit
Deews mihleſtiba, Winſch mani mihl'.
Un tadehl ſaku wehl: Deews mihleſtiba,
Deews mihleſtiba, Winſch mani mihl.

Es biju ſaiſtits eefſch dſileem grehſeem,
Es biju ſaiſtits, Winſch peſtija u. t. t.

Winſch dewa Jeſu par Peſtitaju,
Winſch dewa Jeſu, zaur fo es brihws u. t. t.

Wiji apt. ſtahw. dſeed.

Mans Glahbejs Jeſus, pats uahwē dodas
Mans Glahbejs Jeſus, zeeſch manis dehl u. t. t.

Wiji ſw. ſf. behrni dſeed.

Scho mihleſtibu, es gribu ſlawet,
Ramehr ween mihtu ſchaj paſaulē u. t. t.

Rahds ij apſahrt ſtahwoſcheem.

Schi wehſts fo teizi, ir pateeſi janka,
Jo ta, mums ſkumjas ij ſirdim ſlauka;
Ja rahda, kà Deews ir mihleſtiba,
Bet newis launums, atreebiba.
Mehs gribam ſcho Deewu uahzitees paſiht,
Un Wina laipnibu ſapraſt, atſiht;

Tà zern, kà aušis mums laimes rihts,
Kuršch nebūhs wairs behdu miglā tihts.

Wiši.

Par jauko siuu tew pateizamees,
To ešam lihgmī un preezajamees
Par dširdeto wehsti, pateesi jaunu,
Kā eespehjamš atstaht, dabu tik launu.
Daudš tuhtstošch paldees, šche išakam teem,
Kas šuhtija tewi, mums atstahteem! . . .
Nu tagad, iš deenas pee tewiš šchurp nahšim,
Un deewiškās gudribas mahzitees šahšim;
Lai waretum pateesi atsiht To,
Wišwareno Deewu, tik brihniškfigo! —

— * * * —

Ešo preešchnešumu ušwedot, šwehtdeenas školū wa-
ditajeem jaraugās, kà wišs norit šahrtigi, weikli, beš
leelafām paušem un trauzejumeem. Ari uš to jaraugās,
kà preešchnešums neišnaht teatrališkš ar leešeem ešehteem,
jo wišch ir domats, lai modinatu tā behrnōš, preešchā
nešejos, kà ari klawitajōš, intereši preešch mišiones. Ge-
fams šcho preešchnešumu nodewu atflahtibaj, eš wišpirms
wiau išmehginaju šawā šwehtdeenas školā un panahšumi biš
pahršteidšoichi, tā kà pat pehz wairak kà gada biš ešpaidi
no ta ušglabajušchees.

Wirzawneekš.

Schis un tas if manas zela fomas.

Wisleelafà wafstis Ciropà un weena no leelafajàm wišà pašaulè ir Kreewija. Ta lihdšinas leelam mišu fofam, kufsch šawus goros, kuplos šarus isplehtis uš wišàm pušem, dod patwehrumu un pawehni, gan putneem gan i zilwekeem. Bet newar buht, ka uš leela foka mehs meklešim, pehz weenahda leeluma lapam waj augeem, tee buhs daščadi, daščada leeluma un daščada šfaistuma. Uš jareem, furus wišwairaf šaule apšpihdeja un rišta maigà rāša šlazinaja un kuri bij pašargati no bašrgeem wehjeem un ašàm šalnam — uš teem tad ari tà lapas, kà ari augli buhs atihštijnšchees wišlabaki un pilnigaki. Par teem tad ari mehs, zilweku behrni wišwairaf preezašimees. Tà ari leelà Kreewija, apšfihwota no daudš un daščadàm tantam, naw wišur weenada, ne dabas, atihštibas un eerāschu finà, nedš ari zilweku un wian isglištibas finà. Tas, kas fofam ir šaule un debeš mitrums, tas patš zilwekeem ir prašta atihštiba un Deewbijiba; kur isglištiba un pateefa Deewbijiba eet rofu rokās, tur ari zilweze mišu šokeem eet uš preešchu, wišà pilnumà un labšlahjibà.

Tagad luškofchu jums pašahštīt, par weenu iš miššu plaščās tehwijas semes štuħreem, jeb ka jau šalihdšinajumà mineju, par weenu iš šchi kuplā foka jareem, kufsch aug un ir atihštijees loti patihšami un lai gan atrodas auštajōš jeemelōš, tad tomehr tur dšihwojošchee laudis nes šawās kruhtis šiltas širdis. Šchi ir klinšchainà un ešareem ba-gatà Somija.

Somijas kraščhums ir leelee granita šalni, ap-augufchi beeseem, šakeem mešcheem un eelejas pilnas ar dšidreem dšikeem ešareem un ešarineem. Pate tauta ir drahma un fluša no ušškata, bet šawās kruhtis nes, freetnu ščhštu širdi un štipru neatšaidigu un darbigu rakšturi. Soms ir eeradis zihnitees ar šawn nelabwehšligo dabu; aramās semes tam loti maš un ta pate mahšfliģi eetašita nošalnēs, top loti ruhpigi un ar leelàm puhlem

apstrahdata, wahrdu jakot, Soms peeleeß pee jawa jemes
stuhriſcha wehl wairaf puhles, nekà muhsu jentkopis pee
jawa auglu dahrsa.

Un ja ſchi maſà tautina jawòs tiß gruhtòs ahrejòs
apſtahkòs, ir tatſchu ſaſneeguje eewehrojamu ſtahwofli un
ſtahw daſchà labà ſinà, tahtu preeſſchà zitàm Kreewijas
tautam, tad par to japateizàs wiinu iſglichtibai, weſalajam
prahtam, leelajai weenprahtibai un dſimtenes mihleſtibai.
Kas ar ſcheem laudim buhs nahzis tuwakà ſatikſmè, tam
buchs tikai weena leeziba: Somi dara to, fo runà un iſ-
pilba, fo jola.

Kahdà jautà karſtà waſarà, man bija ta laime pa-
luhkotees druſzin dſilaki Somijas eekſcheenè, jo nomales —
Peterburgà dſihwojot — man jau bij labi paſihſtamas.

Kahdà patihkamà julija mehneſcha pehzpusdeenà, tad,
kad gaiſs pilſehtà tiß ſmazigi karſts un kad ſirds teezin
teezas pehz meſcha ehwas un uhdens wehſmas — iſpirkuſchi
dſelſszela kartis lihds Wiborgai — ſehdamees ehrtajòs wa-
gonòs un dewamees zela, tur fur ſaule juhrà grimſt un
fur ſirdi jaumas jauſmas dſimſt.

Muhsu zela mehrtis bij uhdens krittums „Imatra“.
Mani lihdsbeedri bija kahds Peterburgà dſihwojoſchs Ham-
burdſcetis ar ſawu fundſi.

Brauzeens lihds Somijas robeschai Bjeloofſtrowai
nebij neziß intereſants, wagoui pahrpilditi no Somijas
robeschàs dſihwojoſſcheem Peterburdſeeſcheem, ſahumneekem
un apfahrtnè jau labi paſihſtama no agrafeem brauzeeneem.
Aliß Terijokeem, kas ir weena no ſtaiftakajàm un wiſwairaf
apdſihwotakajàm ſahumu weetam, wagonòs paleel ſwabadaki,
kruhtis ari it kà weeglaki uſelpo un ka lai ne: jo tagad
tatſchu mehſ eſam ahrà, no wehſturigàs „nagaikas“ waras!
Dſelſszekſch eet pa purwainu apgabalu, tihrelis, lillà krahjà
feedoſchee wirſchui un maſas preedites, wakara ſaules ſelt-
ſtareem apgaiſmotas, atſtahj uſ apluhtotaju weentuku, bet
loti patihſtammu eekſaidu. Seekàs ka ſchis wirſchui tihrelis
ſapnotu kahdu klusu dſiku ſapni un mehſ ar ſawu dſirk-
ſteles ſprauplajoſcho lokomotivi, gribetu wiinu no ſchi ſapna

istrauzet un ušmodinat, lai luhkojas, kur kulturas rati ripo par purveem un kalneem, wejdami lihdi tik daudj špekta un energijas — bet ari daudj, koti daudj, ruhpu un ašaru. Pa retam eeraugama ari kahda druwa, ar noplautu labibu. Wakara šaules pehdejee stari kriht uš dšeltenajām rudšu gubinām un glahsta wimu breedušchās wahrpas, it kà mihlās mehminas roka, šawa masà mihlula waidšinus, lai tas eesnaustos un eemigtos lihdi rihtam, kad ta atkal steigtees modinat šawus dargumus.

Nahkot tuwaki Wiborgai, kustiiba wilzeenà paleef dšihwaka, atkal jahk peenahkt wairak pašascheeru un runà stani mums nesaprotamajā Somu walodā. Ahra metās krehšla, šchur tur zekmalē redšamas afniru laustuwes, tahlu debčš malā redšams šarkanums, ja, tur jau nogrima wina, mihlā deenas karaleene — šaule, ka teiz, melnajā juhrā. Un melnā naktis wahmuka nahk steigchus, lai ee-aizatu dušā nogurušchos dabas behrnus. Wagonds top eedegtas ugu-nis un mehš šchicham klusi it kà šapnodami, uš joleem un raugamees zaur logu naktis melnumā, wagonu ritenu klau-dseeni štan weemmuligi muhšu aušis, bet azis tomehr itin kà ko mekletu tumšchajā nakti un naw jau ari ilgi jagaida, kad wilzeens, it kà nokaušets škrehjejs, elšdams, puhšdams eejškreem Wiborgas peeštahtnē: pulkstens rahda jau pus 11.

Stazija leela, plašcha ehka, gaišchi apgaismota; winā kustās daudj eebrauzeju un šagaiditaju. Šjejt uš celas, jau tumšcha naktis, uguns wehl nedeg nekur un „baltās šeemelneeku naktis“ ari nodšijuchas. (Man japeemin, kà Peterburgā un Somijā maija un jūnija mehneščōs, ir naktis tik gaiščas, ka ir eespehšams uš celas grahamtu lasit, bej uguns palihdšibas, tās tad teef nošauktas par: „baltajām naktim“). Bet tas leelakais, kas muhs šche pahršteidša, bij klūsās un kaušchu tukščās celas. Steidšamees ušmeklet weesnizu un pirmā kur eegreesamees, bij wehšturigā „Belvedere“, wehšturiga tadeht, ka tani šapulzejās šawā laikā muhšu pirmās walsts domes atlaistee lozekki un iš-dewa tur šawu „Wiborgas uššaukumu tautai“. Mani pahrnehma šawada dwehšma, ee-ejot deejgan plaščajā šahlē un nošehšchotees pee weena no tur išlittajeem galdineem.

Domehr domam newareju kaut ilgi kawetees pee ſchi preekſchmeta, jo tſhaſlais ſulainis bij drihſ klaht, paſneedſis ſawu ehdeenu karti gaidija meerigi uſ pawehli. Gebaudijuiſchi garſchigàs un ſamehrà deejgan lehtàs wakarinas, ſaſkam apjautatees pehz naſts kortela, bet par noſchehloſchanu dabujam atbildi, kà weefnizà wiſi numuri jau aiſnenti; neko darit, jawahzas taſkaf. Tagad uſ eelas pilniga tumſa, jo gais ſaſk apmahktees un wiſs tiſ klus, kà ne lapina ne-tſhab. Pagahjuſchi gabalinu, ſaſtopam kahtibas ſargu, ſaſkam tuhdat pee pehdejà apjautatees, kur atrodas uſ „Imatru“ ejoſchs fugis? Bet tawu brihnumu, zitadi loti laipnais un glihtais kahtibneeks, nerunà ne wahrda pa freewiſki, mehgmajim wahziſti: ari ne; winſch norahda tika ar roku uſ preekſchu. Pehz brihſcha gahjeena, uſ rahdito puſi, uſduramees ari uſ fugu peekſahnu. Saſkam tuhliu pee paſcha pirmà jau apjautatees, par muhju wajadſibu, jo biju kaut kur laſijis, ka uſ fuga warot pa naſti palſti. Weenà ſinà bijam laimigi, jo ſchis pats jau ari bija tas, kurſch rihtu uſ Imatru ees, bet no naſts mahju doſchanas kapteins i dſirdet negribeja. Neko darit, jaeet atkal taſkati; bet ſchis bija tika eekſkums, muhju leelajam gahjeenam: pilſchts ſweſchs, eelas tumſchas, weetejo walodu neproti un zilweſi naſts melnumà wiſai reti ſaſtopami un pee kuras weefnizas ari nepeenahktu wiſur weena un ta pate atbilde: „wiſi numuri aiſnenti“. Beidſot pehz leelàs ſtaigaſchanas aiſmaldamees atkal pee fugu peekſahnes. Debejs apmahkufès, tumſcha, leetus ſaſk ſpriedſinat un lihdſ ar to muhju nerwojà kundſe ſaſk rahtees uſ ſawa wihra un raudat, ka tiſ ilgi wakarinas ehdis un nedomajs jau aſtrak pee naſts mahjam. Te pa laimi ſaſtapam kaſdu garam brauſoſchu fuhrmani un kà nekà eekſahſtijuiſchi, lai muhs wed wiſur, kur ween ir weefnizas, nolehman aſtraki ne-iſkahpt, kamehr nebuſim naſts mahju atraduſchi. Pehz ne ilga brauzeena nonahzam pee weefnizas „Sozietee“. Wiſi logi un durwis tumſchas, redſams peerahdijums, kà wiſi duſs. Iſkahpis no ormana ſaſku ſwanit. Pehz maſa laizina parahdas durwu ſargs, dabuiſis dſirdet muhju klijnu, winſch paſkaidro, kà wineem tiſ weens maſs nu-

murs swabads, ziti wişi aijnemti. „Nu nefas, laideet muhs tif eefjchâ, gan jau kaut ka iştikim, buhs tatjchu labati, nefa leetü jem klajäs debejs“. Sargs atwehriş durwiş muhs eelaida un mums par jo leelu preeftu, iştah-dijäs ka bej jau minetâ masa numura, ir wehl kahda otra leelaka iştaba brihwa. Nu bijam glahbti!

Ta şhonakt bijam iştaiğajuşchi peežas weefnizas, lihđj şestajâ tiffu ar leelâm puhlem un luhgşchanu kluwam eefjchâ.

Dauđj nedomajuşchi gahjam pee meera, lai no rihta laikâ waretu peezeltees. Ahra lija leetus ştraumen un fibinu leesmas ar pehrkonu dahrdeeneem bej miteşchanäs trihşimaja gaişu. Zif labi, kâ tagad atrodamees patihştamâ iştabâ! Es tomehr newareju eemigt, gaiş tif noşpeedoşchi karşts un zaur galwu şchaujäs tufştoidj dahşadas domas un bej tam, wehl fibins kaut fur bij eefpehriş, jo gaişcha leesma uşleefmoja pret manu logu un ugums dşehşaji şteidsjäs, ar jau tif labi paşihştamo trokşni, puhşdamu un şwanidami. Mani zela beedri otra iştabâ, lifas duşam tif meerigi un şaldi, kâ pehş rudşu lauka noplauşchanas. Par pilşehrta şaşka jau deenas gaişma auşt un pehrkons pamajam iştuda tahşumâ, ari leetus noştahja liht, bet es wehl groşijos pa mihtşto gultu, no weeneem şahneem uş otreem; lifas kâ tihri waj mihtş meega mahminu eşmu aiştaitinajis un ta negrib naht mani ee-aijat şawäs mihtştajäs beşruhşpu rofäs.

Kahdas ştundas, tâ şauktajâ zaurajâ meegâ noşnan-dees, peeşehlos $\frac{1}{2}$ 28, jo pehş weenas ştundas wajadşoja buht uş kuga. Şahlê şatikos ar şaweem zela beedreem, tee jau şahweja gatawi uş zeloşchanu. Şeturejam brokasti, kureş wişai labi şmekşoja uu şmekşamees par wafarejo nakti. Ahra laiks bij atkal loti patihştams, gaiş tif dşides un şaule bahrşta leelâ iştahşehrdibâ şawus şeltştarus, par pilim un buhşdinam, bagateem un nabageem.

Uş newişai leelâ twalkonişcha „Nettijârwi“, jau wişş bija pilnâ kahrtibâ uş aişbrauşchanu, kad mehs nonahşam. Turpat ari iştahşmam bişjetes lihđj İmatrai un pehş ne-

daudj minutem noškaneja pehdejais swans; muhju fugitis šahka lehni atwiršitees no krasta, pagreešdamees ar preešch-galu pret seemeleem un pelbedams eeshchehřam pahri řchau-rajam juhras lihzim. Pa labi redřams leels dšelsřzela tilts, pa kreiši dařchas wařarnizas; uř pirmo azu uřme-teenu jau nomanama řawada seemeku daba. Muhju „Ret-tijärwi“ lořas weikli jo weikli, řarp mařam ařminu řalinam un briřřham tuwu jo tuwu pahřbrauzam garam waren lee-leem granita ařmineem, kuri řawus pelekos řahnus it řa řaumedamees, it řa draudedami pabahřuřchi wirs uhdens, lai garam brauzeji tos apbriřnotu. Ari plařřa dřihwes juhra ir pilna ar dařchadam jo biřřtamam klintim un ja nu řtuhrmana rořa naw wiřai weikla fugiti wadit, tad tas war uřřreet nereti řchim biřřtamajam klintim un řadraga-tees; tadeřř ir no řoti leela řwara finat, waj muhju dřih-wes fugiřřa řtuhrmanis ari pařihřt un řin wiřas biřřtamas weetas un waj winřř warēs muřs no řam iřřargat. Pahřbrauřuřcheem ne wiřai plato lihzi, muhju fugitis ee-greeřas řķaiřřa lapu řoku meřřa. řhe řahřas řlawenais Saimas kanals, pa kuru tagad jabrauř uř augřřu.

Wiřpirms řahdu wahrdu pa pařřu kanalu: Saimas kanals ir apmeřram 60 werřtis garřřs un iřřek no Saimas eřera, kureř pazelās 37 ařis par Somu juhras lihzi. Pee řchi kanala buřwes un noreguleřřanās, řamehr to dabuřa derigu fugořřanai, Somu inřřeneeri řařřahřdaja weřalus 13 gadus un Somu waldibai tas iřmařřaja wairak neķa 3 miljoni rublu. Uř kanala, kureř, řa jau mineju, ir apm. 60 werřtis garřř, ir eetaiřřtās 27 řluřřřas, gan weenkahreřřas, gan diwķahreřřas; pat trihs no winam ir triřřķahrtigas. Ařluřřkojot řa pařřu kanalu řa ari řluřřřu eerihřkořumu, jadod Somu inřřeneereem gods, řa tee řew ir uřřehřluřřchi řtiřru un řtaltu peeminekli. Pee leelakajam řluřřřam, ir ari uřřtahřditi leeli granita ařmeni, ar eegra-weteem řeltiteem burteem řur lařami buřwetaju wahrđi.

Saimas kanals naw rakřs; řifai leela řtraume un uhdens řritumi reguleti; jo no Saimas eřera lihđř Somu juhras lihzim pee Wiřorgas, ir wairak eřeru un eřerimu. řhe wiři tad ari ir řaweenoti, řa, řa pa řeem ir eēřpeř-

jama kugu šatīšme un tod nošauktis ar weenu wahrdu, par „Saimas kanalu“.

Tagad greešīmees atpakaļ, pee muhju zefojuma. Gegreešhotees kanali šastopam wairaf leellaiwas (barakas) lahdetas gan ar dehleem gan ar malku, kurus wed no Somijas seemeleem pa uhdens zeku uš Wiborgu un tad no tureenes to eksportē uš ahrsemem un zitur. Šgahjušchi zaur pirmām šluhšham, eebrauzam masā eserina. Ūzim atwehras brihnum jauks škats, kuru naw eespehjamš attehlot. Ak, šchi jaukā daba, druhmais šapnošohais mešchs — tā ween leekās it kā winšč gribetu šahstīt zilwezei kahdu warenu šahstu par pagatni un nahkotni; un šchee dšilee klusee eseri ar šawu kriстал škaidro uhdeni, šahw it kā leeli špoguki mešcha wideenā un šalais škuju fokū mešchs luhkojas lepni jo lepni no augštajeem granita kalneem šchais milšu špogulds, it kā brihuidamees, it kā netizedams šawai pee-wilzibai . . .

Weenas no eewehrojamašām šluhšham beš šchaubam ir trihšahrteja „Justilla.“ Šche top kugis trijds panehmeendš septinas ašis pazelts uš augšhn un atpakaļ nahkot atkal uš leju. Kamehr kugis išeet zaur warenajām trihšahrtejam šluhšham, kas welkas apmehram 20 minutes, tamehr pašahcheeri iškliht gar kanala malu apbrihnodami jauko dabu. Šapeeshimē, ka pašchas šluhšchas ir šchauras, tā ka tikai kugis war netrauzeti ee-eet; jeenas katrā pušē ir no warenā granita un wahrti jaunakās konstrukzijas. Un tikko aiš kuga aištaišiti pirmee wahrti, tad pašahcheereem ir eespehjamš netrauzeti un beš puhlem nokahpt.

Wišškaištakā weeta pee Saimas kanala beš šchaubam buhs šchi pati „Justilla“ ar šawu krahšaino romantisko apfahrtui. Ari dašchas wāšarnizas redšamas tuwumā, kuru šarkanee junti šalajam mešcham wišai peesleenas. Zeelais kreenu filosošs Salowjewš, tiš labpraht esot ušturrejees šchais klušajds un wišai škaištajds meščhds un šawu darbu leelako daku ušrakštijis Somijas meščhu weentulibā.

Šhur, tur, kanala malā redšamas masas šarkani krahšotas mahjinas, balteem logeem, kuru eekšhpuse redšami tihri preekšchfari. Mahjinas nestahw tuwu kopā, bet dees-

gan pareti weena no otras, kas loti labi raksturo Somu raksturipajēšības; tee mihl weentulibu un peesleenās wišadi šawai dabai. Par weenu leetu es newareju nobrihņitees ween, un tā bij: ka beeschi tika islikti kanala malā dašchadi eepirkumi un zitadas mantas, ka ari forešpondenzes, bej ka kahds zilweks buhtu tuwumā redšams, kirschi isliktās leetas šanentu. Katrai pazinai peelikta sihņite ar ušrastu, kur un kam, tas ir wišs. Kad apjautajos, waj šchahdā fahrtā isliktās mantas ne-eet pašuchanā, tad kapteins man laipni, bet ar šewišchi lepmumu atbildeja: „mehs ne-esam kreewi, bet šomi.“ Isliktā leeta war šahwet deenu waj uakti, neweens winas neaistiks, kamehr tas, kam wina peeder, nebuhs atnahzis. Ak, tu laimīgā šomu tanta! Kā gribetos gandrihš waj tewi apškauš, tawas apšinibas, kreelnibas un daikā rakstura dehl! Kad peedšihwošin mehs tahdus laikus?!

Otra azis frihtošcha parahdiba bija ta, ka šomi ir tichakli lašitaji. Kur ween redši kahdu zilweku šahwam waj šchicham, tur wišadā šinā winam ari buhs rokā, waj nu kahda grahmata waj laikraksts, kuru tas nopeetni laša. Ja, ja, lašichana rada atšichanu un atšichana dšemde tikumu.

Saika rahditajs bij ihši preetšch pus diweem pehžpušdeenā, kad tuwojamees muhšu puszelam „Rettijärwi.“ Te man atkal laipnajam lašitajam japaskaidro, ka no Wiborgas uš Imatru war nokluht pa trim zeķeem: 1) pa dšehžeku, 2) pa Saimas kanalu, lihds Rettijärwi ar fugi un tad no tureenes 35 werstis ar širgeem, un 3) pa Saimas kanalu lihds Wilmanstrandei, tad pa Saimas ešeru lihds Raucha penšionam un no tureenes ar širgeem lihds Imatrai, apmehram peezi werstis. Mehš bijam išwehlejušchees otro zeku un ta tagad, pehž apmehram tichetri stundu brauzeena tuwojamees puszelam. Lihds šchim bijam išgahņišchi zaur tichetrām šuhšcham: pirmās bij weentahrišchas, otrās šuhšchas bij weenas no leelafajām uš šchi kanala, jau peeminetā trihšfahrtēja Justilla un nahšoščhas diwas bij diwfahrtējās, tas ir, fugis top pazelts diwōs panehmeenōs.

1990 Somija ir paruna: ja kas grib Imatru redset, tam

wispirms wajaġ redset Saimas kanalu; un mehs par wiſu jau lihdſ ſchim redseto, bijam leeliſti eejuſminati, jo tahdus dabas ſtatus wehl nebijam ſawâ muhſchâ redſejuſchi.

Ihſi pehz pus diweem eegahjam Kettijârwi weefnižâ. Pawijam bijam apmehram kaſdi 25 zelotaji. Pee puſdeenas galda waldija leela omuliba un jautras ſarumas, jo wiſi bij aiſgrahbti un eejuſminati no ſkaistâ Saimas kanala. Man atkal brihuums, pirmâs ſchſiras weefniža un tomehr bej alkoholiſteem diſchreeneem! Mani zela beedri kaſroja pehz wežâ paraduma alu, bet welſti, ſomi ſcho wirumui ne labpraht dſer; un kaſ pa Somiju grih zelot, tam wajaġ alus un ſchnabja kaſtri pameſt mahjâs. Paehduſchi gaſjam apluhſot jauſto aptaſtrui. At, brihniſchâ Deewa, dabas ſtatu un maſſiſlas galerija! Žiſ patihkami ir zaur tewi ſtaigat, ſtatit un baudit un tomehr nenogurt; kurpreti leelajâs muſejâs un glehſmu galerijâs jau pehz paſtri ſtundu gaſheena, žilweks ir pilnigi noguris un apnizis.

Kettijârwas aptaſtrine ir brihmu ſkaista. Augſtee granita kaſni noauguſchi ar beej ſaju meſchu; žiſ brihniſchi! Waren ſkmina kaſni paſtrſlahti ar maſu kaſtrinu ſemju un wirs ſcheem kaſneem aug ſkaisti, leeli meſchi. Kofu ſaſnes brihniſchâ kaſtri rada weetejâ granitâ plaijas, un eeaug tad tiſ ſtipri, ka ne raudams tâs newar iſraut.

Žiſ patihkami ir, noguruſchajam pilſehtneekam, ſehdet ſchâi ſalo kofu ehâ un ee-elſpot ſwaigo meſcha un kaſnu gaſju un baudit pilneem malkeem netraužetu meeru.

Stundenis jau kaſdija pus tiſchetri kaſ atgreſamees weefnižâ. Muhs jau gaidija diwi paſuhgi, kureem kaſtram bij tiſchetri maſi bet ſtipri ſomu ſirdſini aiſjuhgti. Kaſtrâs ratâs tapam eefahrtoti pa aſtoni ſehdetaji, paſhrejee bij palituhſt weefnižâ pa nakti. Kaſd wiſs bij kaſtriba, ku-tiſcheers parauſtija groſchuſ, ſaſka ſtubinat ſawus majos bruhnos uſ tezeſchani un pehz maſ minutem atradamees kluſâ weentula meſchâ. Eſche newaru paet garam neminejis, ka kugiſchi pa Saimas kanalu, Kettijârwi weefniža, ſirgu paſts un Imatras weefniža „Cascade,” peeder kaſdai atziju ſabeedribai un biljetes preeſch wiſa zela war iſneem jau Wiborgâ, ko ari mehs darijam.

Muhşu zelojums tagad ar sirgu pastu, gahja taişni pret rihteem, tad wehlať pagreeşas wairaf pret jeemeleem. Kaħda atşpirdşinoşcha weşma walda şchais şonu meşchôs! Şkatees kur gribi, kalni, lejas un şakee meşchi. Şchad un tad ari işbrauzam uş kaħda kļajumina, kur uşzeltas ween-kaħrşchas, maşas mahjinas, bet wişas loti glihtas, şarkani kraşjotas, druşku tumşchakâ kraşjâ nekâ muhşu pretşchu wagoni. Şchai kraşjai, kâ leekas, ir Somijâ monopol-teeşibas; jo it wişur, netikween ka ehkas, bet pat şehtas un şhogi nokraşjoti tumşchi şarkana kraşjâ. Pee mahjinam ir ari lauki, bet loti maşu un tee paşchi pa leelakai daķai eedaliti dobês, kâ muhşu şaknu dahrşi. Rudşu paşchulaik şahweja laukâ, şalikti statinôs, ar wirşu uşmauktu şalnu şegu it kâ başchliķu, lai zaur to paşargatu wahrpas no leetus. Kâ jau şahkumâ mineju, şoni apştrahdâ şawus maşos şemes gabalinus loti ruhpiģi un preeķ dandş puh-les, zihnotees ar nelabwehligo dabu.

Brauzot ar kuģi runajâm un domajâm, ka zelojums ar sirgeem buhs wişai nogurdinoşchs un garlaiģigs, bet işnahza gluşchi otradi. Kamehr uş kuģa wişu nodewâş jautas dabas apluķkoşchanai un eepaidu uşnemşchanai, kur tad ari uebiģ dandş laika eepaşihtees un şarunatees, jo katrs kalns un katrs eşerinişch rahdija ko jaunu, jauķu, tamehr tagad ratôs zeekşchi kopâ şehdot, warejam wairaf pahrrumat par jau dabuteem eepaideem un tâ ari şawstarpeģi tuwak eepaşihtees. Zekşch nereti gahja kalnâ un tâpat ari leģâ; bet te lejas naw tahdas lehşenas kâ pee mums Kuršemē, bet ir loti şahwas. Muhşu kutscheers laida leģâ, zik tik sirgeem jaudas şkreet, no şahkuma gan ratôs şehdoşchâş dahmas kleeķja un baiķojâş, bet wehlať pamajam aprada un pee nahkoşchâm leģâm peemiga aģis, kaħ no ahtrâ şkreheena raditais wehjişch gar auşim şwilpa. — Ari şche netruiķķa şķaiķtu gleşnu un warenu şķatu. Taķkumâ redşams augķķis kalns, apaudoşis ar şķaiķtu meşchu, ta puşe, gar kuru brauzâm, ir şahwa it kâ ar zirwi noģirŗta, tur naw eeppeh-jams nedş uşķahpt, ne ari nokahpt beş leeķeem paliħdşibas liħdşekleem. Peģz gandriķş diwu şķundu brauzēena nonahģâm sirgu pasta pusģekâ; şche bija peestahņne un sirgu pahņmai-

na. Pa to laifu, kamehr fajuhdja firgus, mehs meeløjamees ar ſwaigu peenu, kuru laipnās ſomu ſaimneezes bija atne-
juſchas. Brihtinu uſkawejuſchees, ſehdam atkal par jainu
ratōs. Mans zela beedrs ar ſawu kundſi bij ſhoreiſ
eefahrtoti otrōs ratōs un ſuhdſejās ka eſot druſtu ne-ehrti
un leelakais launums tas, ka neruna ne wahrda kreemiſti,
tā tad nekahdi naw eeſpehjams ſarunatees ar pahrejeem
zelotajeem — kreeweem; bet nefas, muſſu mehrkis —
Imatra wehl preeſchā un ja zilweſam ir ſinams mehrkis,
kuru wiſch grib ſaſneegt, tad wiſu leelakās gruhibas buhs
par wahjām to atbaidit, teektees pehz reiſ ſprauſtā mehrka.
Eſ juhtos ſewiſchki ſpirgts un jautrs; mani diwi tuwatee
kaimini, kahds eerednis ar kundſi iſ Maſkawas, bij leeli
turiſti, jau apzelojuſchi wiſu pahrejo Somiju, bijuſchi Hel-
ſingforſā, redſejnuſchi Sweaborgas ſazelſchawos uu aiſ bailem
atbrauknuſchi uſ Wiborgu. Wini ſinaja dauſs ko ſtaſhtit iſ
ſaweem zelojumu peedſihwojumeem. Scheem zilweſeem bij
ari ſaws dſihwes mehrkis: ſeemā ſtrahdat un pelnit, wa-
jarā nemt diwi mehneſchus atwakinajumu un zelot pa
Kreemiju un winas daſchadajām prowinzem. Wini iſteizās
apmehram ſchā: „wiſur tur eſam bijuſchi, Kaukaſijā, Krīmā,
pa Wolgu, Uralōs u. z. naw nekur tiſ patiſkami, kā
Somijā. Dabas ſkati ir ari zitur ſkaiſti, bet ſche ne tiſ
ween ka daba ir ſkaiſta, ſche ir ari ideali zilweki un tas
padara uſtureſchanos ſcheit, diwtiſ patiſkamu.

Brauzot gar zelmalā eſoſchām mahjam, nuhs beejchi
pawadija behrni, leelus gabalus lihdiſſfreedami un pee-
dahwadami waj nu pahri deſmit maſu meſcha ſemenu
uſ maſas tahſchu wahzelites uſliktas, jeb ari kahdu wiſai
neezigu puſiti, waj ſtabuliti, pirkſchanai. Ari ſche no-
wehroju ko ſewiſchku, ſchee behrni nekad neluhdja dahwanas,
bet weenumehr ko peedahwaja pirkſchanai un kaut ari ta
buhtu waj tikai weenkahrſchā zuhtu peenite. Ari tas mani
pahrfteidja, ka wiſā ſchāi 35 werſtu garažā zela gabalā
nekahdu puſtu neredſejn. Leelum leelā daſa, ko ſchee behr-
ni mums peedahwaja bija dſeltenās zuhtu peenites, kuras
ſinams jau nu neweens ari nepirka, bet nometa kahdas
ſapeiſas tāpat, kahrajeem tirgotajeem. Saulite jau bij

labi jemu noſlihdejuſi, kað brauzam pa kaðdu jauneem
foſeem apauguſchu meſcha gabalimu. Zeſſch gahja eeſlihi
falnâ; muhſu pajuhgs tezeja lehnaki, kâ jau pret kalnu un
walodâs ratôs ari druſku apfluſa. Muſis atſkaneja kâ
wehja ſchallſchana rudena naktis, bet laiks tiſ jauks un
wehja nemaj naw, ſoki ſtahw neſuſtedamees, bet jo tahtak
brauzam, jo leelaks troſnis atſkan muhſu auſis.. Kas tas,
waj jau Imatra tuwumâ? Ja gan, atbild kutſcheers, te
pat netahſu jau wina ir. Naw ari ilgi jagaida, kað muhſu
pajuhgs peeripo un apſtahjas pee loti ſkaſtas pils, kuru
lihdi pehdejam azu mirſlim newar redſet un tad uſ reiſ to
eerauga kâ pahſteigumu. Œhi ir lepna weefniza Caſcade,
kura uſbuhweta uſ paſcha Imatras kraſta un ir par greſ-
mumu wiſai apkahrnei.

Œteidjamees iſkahpt uo rateem un raugamees, fur tad
buhſ Imatra, bet taſſchu neko neredſam, tikai dſirdams
kahds leeliſks troſnis, lihdsigs ſtiprai ledus eeſchanai
pawafarôs, waj ari wehtras ſchnahſchanai.

Tâ ka bijam norunajuſchi neapmeſtees lepnajâ un
pats par ſewi ſaprotams ari dahrgajâ Caſcadê, bet uſ-
meklet kaðdu lehtaku weefnizu, tad ari nemaj negahjam
pehdejâ eeſſchâ, bet dewamees tahtak. Bet eeſams mehs
fur tahtak ejam, mums taſſchu Imatra Jaredſ!

Pagahjuſchi nedaudſ ſokus uſ preeſſchin, ari eeraugam
to, kuras dehl ſchûrpu brauzam. Pirmee eeſpaiddi, kuras
uſnehmumu, eeraugot Imatras uhdens kritumu, paliks lihdi
muhſcha wafaram peemina. Ir jau pagahjuſchi daſchi
gadi, manâ iſtabâ pee ſeenas ſtahw ſchi uhdens krituma
fotografija, wajag tiſ uſ to uſmeſt azis un leekas, es dſir-
du atkal ſcho uhdeni baſis, tikpat ſkaidri, kâ 22. julija
wafarâ, 1906 gadâ. Brihtinu pakawejuſchees un druſku
apraduſchi ar wareno ſkatu, dewamees uſmeklet dſihwofli;
to ari atradam otrâ tureenes leelakajâ weefnizâ ar no-
jauſumumu: „Turistu weefniza.“ Romaſgajuſchi zela puteklus
uu uſpoſuſchees par jaunu, gahjam atpakal pee uhdens
krituma. Debeſs ſahſta nomahſtees un drihſumâ wareja
jagaidit leetu; tas nebuht muhs nebeedeja bet jaſafa, ſcho-
reiſ wehl wairak eepreezeja, jo bijam jau daudſ dſirdejuſchi.

par to, ka Imatras uhdens kritumu vajagot redset dajchadõs laifõs, seemā un wajarā, wišoçhā ļaules gais-
mā un tumšhā leetus laifā, rihtõs agri, natiçhu melnumā
un ari tad, kad bahlajā mehneņizā naħras teifu waltstij
tiħklus auçh un ļaldus noflehpinuõs firdim pauçh! Ķatru
reiļ apluħkotajõs eemantojot ļaunuõs eespaidus; tā tad leetus
mums nemaļ nebij par ļaunu, bet gan weenā sinā wehl
par labu, jo tagad buħs iļdewiba redset uhdens kritumu
pee apmahkuçhās debeļs. —

Imatras uhdeni teļ no ļomu tautas dseefmās un
teifās dajchadās wariacijās apdseedatā Saimas eķera, no
kureenes ta išteķ, kā leela, plata afminaina un loti straņa
upe. Tuwu auguçhpus warena uhdens krituma, tā paleek uļ
reiļ ūçaura un ūçaurumu wehl papildina paļcha krituma
ļahkumā eesprauduļes ļalina, ar dajcheem ļnuidri augu-
ļcheem behrļeem un kruħmeem. Tikliħdļ ļalina beidļs,
ļçhittā straume ļaweenoļas atkal kopa un preeķçhā redļam a
ļçaura, peħdu 15—20 plata ļprauga. Pa ļçho granita
ķalnu ļpraugu tad ari dodas leelaļs uhdens dandļums uļ
leju. Ķewar ļazit, ka ļçee uhdeni teeļçi un peķķçni
kriħt uļ leju, wini wairat teļ, nekā kriħt. Wiļs Imatras
kritums, (no auguçhas uļ leju), ir 197 peħdas augļts un
iļdalas uļ apmeħram weenu zeturt ($\frac{1}{4}$) dalas werstes ga-
rumā. Tad gan waram eedomatees, kas ta par straumi,
ķur taħdā augļtumā un tik iħšā garumā leelaļs uhdeni
dandļums dodas uļ leju. Paļcha krituma ļahkumā ir kā
ļweeļçhus paħrļweeļts dļeļļs tilts, preeķçh brauņeķeem un
ķahjeneķeem. Uļ labā kraŗta, paļcha krituma tuwamā at-
rodas ļau minetā leelā un loti ķķaiŗtā weeņniza Cascade.
Uhdeni gahļçhas uļ leju ar leelu ļpeħfu un neaptweramu
aħtrumu, atļiļdamees pret melnajām granita ļeenam un
ļafuldamees putās, wiļs balts, it kā wahritos uļ ūpiņas
uguns; putu wilni zelas un kriħt, tad atkal zelas un pret
aļajām granita ķlintim puteķļõs ūçķeļās, liħdļ beidļot bur-
bulodami un augļtus wilnus meļdami, dļidree Saimas
uhdeni aiŗteķ pa Wuofķas upi uļ juħru. Wehl taħtu jo
taħtu meļçhā, leļas puļē, manamas leelā krituma peħdas;

uhdens stipri wilao un ahtrâ steigâ dodâs uf preekschu, it fâ behgdams no launeem wajatajeem . . .

Uhdens kritumam abâs pufês atrodofchais mejschs ir atstahts farâ dabigajâ stahwofli, bej kahdeem mahfsligeem ijtrotajumeem, tâpat ari pats uhdens kritums ir atstahts tahds, kahds bijis no pašcha jahuma. Tas pazel schis weetas wehrtibu jo augstafi, jo zilweks sche redj dabas spehku tahdu, kahds winjch ir bej zilweku kulturâs. Weenigi uf melnajeem afmeneem ir uŷzelti daschi weenfahrschi benki un paleeweni sehdeschanai. Noŷehdees uf kahda leelâ afmena, pašchâ mutulojoŷchâ uhdena malâ, raudŷijs ilgi schai warenajâ spehkâ. Un leekâs, it fâ stahŷtitu schee uhdeni kahdu leelu stahŷtu, par zilwezi, winas preekeem un behdam, lihds kamehr no schim domam mani istrauzeja warens putu brahjeens, noŷhtafdamâs mani no galwas lihds kahjam.

Mahŷŷchâ rihtâ biju pirmais kahjâs un kamehr mani zela beedri ŷawâ istabâ meerigi duŷeja tiŷŷtiti meega mahtes ŷiltajâ ŷegâ, tamehr es jau biju deesgan leelu gabalu noŷtaigajis un apluhŷkojis gan weenu un otu intereŷantuwetu, ŷchini Somijas, tik patihŷkamajâ ŷtuhri. Bahrnahjis jau atradu ŷawus zela beedrus pee rihtâ kafejas, gaidam uf mani. Geturejuŷchi brokaŷtis, dewamees atkal zela, ap-luhŷkot apfahrtini; bet wiŷpirms bij Jaredj ŷmatra, ŷaules gaiŷmâ. Noŷahpuŷchi pa labo kraŷtu leja, fur kritums beidsjâs, jahkam luhŷkotees uf augŷchu un jo ilgafi ŷtatees, jo patihŷkamâks paleek ŷtats; leekas it fâ ŷchee baltee uhdeni no mahŷoneem gahŷtos uf leju un ŷmalkee putu puteŷliŷchi daschadâs kraŷjâs mirdj ŷaules wiŷumâ. Klawŷotees ŷchai uhdeni troŷŷni, leekas fâ leels foris dŷeedatu kahdu ŷpehzigu forali un ŷauktu neŷŷaitamâs balŷis: „Zeels, leels ir debejs un ŷemes Raditajs!“

No wafareja leetus, mejschs bij stipri peelijis un nemihŷligi drehgns, tadehl ari tahlu neŷur negahjam, bet uŷmeklejuŷchi paŷta kantori, ŷapirkamees labi dauds ŷkatu kartis, lai aiŷŷuhtitu ŷweizinajumus ŷaweem paŷinam tuwu un tahlu. Noŷirkuŷchees wehl weenu un otu leetinu par

atminu, dewamees pusdeenà jo laiks jau ari bija un mah-ga šahā prafit šawu.

Rahkošhās deenās pehzpusdeenà, nogahjam wehl reis pee uhdens frituma, lai ismekletos no wilneem isskalotos atmentiaus, ko panemt kà peeminu lihds uš mahjam. Ismeklejušchi toš, eegreesamees Cascade eedseri pehzpusdeenās kafeju un apluhkot staltās weefnizas eefšchpufi. Ušawejušchees tur wairaf kà pusstundu, šaham postees zelà, jo laiks bij dotees uš dselszela peestahni, kura atrodās apmehram puswersti no Smatras uhdens frituma.

No šchejeenes lihds uš mahjam, panehmam toš labakos un zehlakos eespaids un šchiramees no šchis jaukās meera weetas, pee meefas un gara atšpirgušchi. Raut gan tikai trihs deenas atrodamees Somijà un winas brihwajà gaisà, tad tomehr šawu eespaidu ta mums dsiki jo dsiki širdi eespeeda. Wahrdi, kuras eegreesam kahdà benki, isjudis it ahtri un nemanot, bet tee eespaidi, ko Deewa leelà daba un brihwà šomu tauta, ir eerakstijuse muhsu širdis, tee gan tik drihs no tureenes neišjudis.

Bulstens bij pusšechi pehzpusdeenà, kad wilzeens atštahja Smatras staziju, lai muhs leelà steigà westu uš Wiborgu. Zif šchehli šchirtees! Bet laiks eet un dsihwe lihds ar winu; štatamees zaur wagona logu, kà mainas mešchi un kalni un majās šarkanās mahjinas. Te wehl reis pašpihd wišà šawà krahšchumà filà Wuokšas upe, winas straume tik tšhatli tek uš juhru, nesdama šawà flehpi gar flintim šadragatos Smatras wilnos; štatotees zaur logu, leekas it kà mehs ar Wuokši šazenstos šfreešchanà, kuri ahtraki nosteigšees lihds juhrai... Štrejat ween, juhs kristal šklidree wilni un tad atdušatees juhšas mahmulas droščajà, meerigajà flehpi; ari mehs, zilweku behrni škrejam, pašahwigi uš preekšchu un tad dušesim, kad pehdejais leelais kritums buhs pahreets....

Brauzot pa dselszeli wiswairaf eewehrojām un ap-luhkojām weenu weetu, tà bij dselszela stanžija Antreas, tur wilzeens kahdu pusstundu kawejas. Te ir loti patihkama apšahrine. Atkal rahmee filee eseri un muhschibas

domas domajoshchee jalee meishi, starp fureem ka Wisjpeh-
zibas simbols pazelas melnee, granita kalni. Sche ir ari
eerihfotas pilsethneekem jatumu weetas; starp zitu ari
Peterburgas wahzu luteru draudishu diafonijem ir eerihfota
wasaras atpuhta. Stazija leela, glihta ehka, ar bagatigi
apghadatu buseti, (sinams, bej olkoholiskeem djehtreeneem).
Satikime schini weetà loti dshwa, jo scheit jau ari diwas
djelszela stigas krustojas. Schini weetà ari jastapam fah-
dus „pestishanas armijas“ jaldatus, furi mums peedahwaja
jawus rakstus, bet tà kà somiski nerunajam, tad ari palikam
weens otru nesapratushchi.

No tureenes tahlak brauzot, bij redsamas daschas
granita laustumes un atkal majas jarkanas mahjinas.
Wagonòs jaradàs wairak pasajcheeri, semneeki, bet wisi
loti fahrtigi un rahmi; ari no speeshanas, waj wagonu
pahrpildishanas, ka tas nereti redsams uj muhsu djelsz-
zeleem, nebij ne jausmas.

Stundenis rahdija taisni dewini wafarà, kad peeri-
pojам pee Wiborgas stanzijas, zela uj Peterburgu. Ahra
lija leetus un laiks metas wehjs. Djelszela peestahne
eeturejam wafarinas. Te pee weena, lai man buhtu at-
laiks pasfaidrot jekocho: Somija wisa labakas weefniza,
kà ari djelszela stanzijas ir schahds eefahrtujums: uj leelo
un garo buseti, jeb leti, jalkiti daschnedishadi auksti uj-
koshamee, gan zepti, gan wahriti; turpat ari atrodas
kandse schkshwu un nashchi ar daskhinam; tad, kandis ee-
nash, pee-eet panem jawu schkshwi nn war ehst ko un zit
tik grib, neweens uj to neikatàs. Kad ir pachdis, tad pee-
eet pee aij busetes atrodoshas dahmas un jamaksa,
weenu somu marku, (muhsu nauda 37 kap.) Schis eefahr-
tojums ir loti slawejams, wiss tik brihwi, bej kahdas
kautreshanas waj speeshanas un ehdeeni loti garshigi,
it sewishki daschadee siwju konserwi. Ja kahdam no laip-
najeem lasitajeem ir patika un isdewiba Somiju apmeklet,
tad eeteizu teem, jau eepreeksch apghadatees ar somu naudu,
jo kreewijas naudu somi ne labprahnt nem un ja, tad ari
tuhlin norehkina par weenu jawu marku 40 kap., kamehr
pateesiba kà jau mineju 1 marka reti kad pahrsneedj 37 kap.

Ari tai jinā Somijā ir daudj preekšsīhmigati laudis, nekā Kreewijā, ka tee naw tik kahri uš augstajām „dseramam“ naudām. Ja juhs Peterburgā kahdā weenizā waj restorānā ehdišeet pūsdeenu un došeet apkalpotajeem 5 waj 10 kapeikas par apkalpojumu, tad winšch šaweeks un israhdis wišai škahbu gihmi, bet Somijas apkalpotaji ir pateizigi par to wišu masako atlihdšsinajumu. Zefotajs war buht drošchs, ka to Somijas weenizās nekad nepeeschmauks, jo nebijušchus isdewumus winšch nekad rehfinā neatradis. Man bija gadijums dsirdet, kur kahds kreewu kungs šahka strihdetee ar šomu šulaini. Behdejais it pašchapsinigi un lepni issauzās: „neaišmirsteet, ka juhs tagad ešeet Somijā, ne Kreewijā un šche neweenam nekriht prahťa juhs peekrahpt.“

Brauzeens no Wiborgas uš Peterburgu, nebij tik patihkams kā tad, kad brauzam šchurpu, jo ahrā lija leetus un bija štipri wehšs, tā kā pat wagonā to juhtām. Gešpeedušchees wagona kaktā pee logā, nodewamees katrs šawām domam, lihds kamehr šahkam eesnaustees; ausis paštahwigi duneja wagona riteņu klaudšeeni un pret loga ruhti atšitās leeli leetus pileeni; newaredami eekšchā tift, wekās milšigā ahtrumā uš leju, lai šlazitu mahmulinu jemi, kura ir labprahťiga un ļoti pazeetiga: ta ušnem wišu, leetu un šneegu, aukštumu un karštumu; nekas tai naw pa gruhtu waj šmagu. Tā šehdejam un šnaudām, kamehr peebrauzām pee Bjeloostrowas, ta ir Somijas Kreewijas robeschu stanziņa. Tur tad eenahza wagonā schandarmi ar robeschšargeem, lai pahrluhkotu waj naw kahdam konterbande, bet tā kā mums nekahdu eepirkumu nebij, tad ari tikam ahtri walā. Dielszela stanzijā eemainija atlikušchās šomu markas, muhšu pašihstamajōs pūsruhlōs un ruhlōs. Sehdamees atkal šawās weetās un tā nobrauzām wišā klušibā lihds stanzijai Schuwalowa, kur mani zela beedri dšihwoja wafaras šalumōs. Tā kā mana dšihwes weeta ari atradās ahrpus Peterburgas, kahdā zitā šahumu weetā un uš tureeni wairs neweens wilzeens negahja, tad paliku pa nakti pee šaweem laipnajeem zela beedreem. Ahra šchahza wehtra un lija štiprs leetus, bet man krukhtis bij patihkams šiltums, ka-

wejotees domàs pee wiša redšeitā un baiditā. Pehz mai
minutem peetureja ormanis, pee manu zela beedru dšihwes
weetas un nebij ilgi jagaida, kad jau kuhpeja uš galda
patwahris un mehs fildijamees pee karstās tehjas glahjes,
lai pehz tam filditos talaf miħstajā gultā jem filtā defa.
Dtrā rihtā ušzehlees un paturejušchi brokastis, jehdos uš
manu dšihwes weetu ejošchā, ūchauršleeschu wilzeenā un pehz
pūsstundas atrados jau ūawā ištabā, kur wareju ūahht at-
fal noħahriot ūawus deenas darbus. — Šchis zelojums
man paliks ilgi atminā, tapehz ka tas ir bijis weens no
wisħaukaħajeem manā lihdsšchinejā dšihwē.

Jaunibai.

Tu rojchaino japnu ūchuhpuli duši,
Un klauſees kà aukle tew djeſminu dſeed.
Wiſs leefàs tew jauks, tu ūmaidi tif klufi,
Un japnu paijinas rozinàs ſpeed.

Bet mihlulit, duši, brihtinu duši,
Lauj japnòs ſaulitei waidſinus glaui.
Drihſ peenahks laiks, tu iſaudſis buhſi,
Un ſteigſees jaunus darbus mums pauſt.

Tew ſaulite iagad mirdſ purpura gaiſmà,
Un eedomu laime gultinà ſkauj;
Bet drihſ tew buhs jazelas miglainà baiſmà . . .
Un ſtrahdajot wezee mihri jagrauj.

Tew jaeet buhs zihnà, lai nonemtu naſtu
Kas wezajeem gruhti kameeſchus ſpeesch.
Lai wafara puſe meeru tee raſtu,
Kas ſweedrus lejot ſche gruhtumu zeesch.

Tew jaeet buhs zihnà, par ehrlſchſjaru troni,
Par Golgatas kruſtu, tif nizinato.
Lai aiſſtahwetu ſche ſehnina troni,
Un pazeltu kaiſlibàs wehrdſinato! . . .

Tadehl, at mihlulit, duši, wehl duši,
Audſi, — nahts rihts, tad modinaſim.
Un ſchuhpojot tewi, mehs djeedaſim klufi,
Un dſeedot jau ſchehpu tew kaldinaſim!

Jaunais arajs.

Mahmin, es zelfchos agri un eechu
Dihrunà, lauks tur nearts wehl ſtahw;
Wagas djenot preezaſchos deechu,
Kà manim ſpehts ſche jataupa naw.

Mihlulit, waj jele tewim ir janda,
Sa darbs tihrumā, spēhlites naw? . . .
Plešmā strahdat, naw rotaku hauda,
Tas lai weenmeh'r tew atminā stahw.

Mahmin, es sinu, nahks wakars pehz deenas,
Tad es dusešn, atpuhtišchos;
Prah'tā man stahwes, tad domas tif weenas:
Lauks mums ir ušarts, — es preezaschos!

Ēj manu dehlin, lai Deews tewi šwehti,
Strahdajot teh'w-teh'wu tihrumā.
Peenahks rudens, weiks šeltgraudus flehti,
Panahkums redšams buhs birumā! . . .

Plahweja.

(Pehz Gustawa Falkes).

Rei'š klaušchu laikōs, pret leel'kunga godu,
Bij nošeedšees šmagi jauns kalps.
Kungs lehma: „tu šanemši bahrgu šodu,
Riht aiššees katlu tew walgs.”

Bet jaunekla mahte, kad ijdširda sinu,
Pee kahjam leel'kungam krita:
„At, šcheligais leel'skungs, šchellojeet winu,
Jo naw man bej wina wairs zita.”

„To pirmo man aprija dušmīgā juhra,
Pehz tam, kad jau teh'wu ta nehma.
Tas otrais, krita kaujā it juh'rā
Pret šweedreem; jo Deews to tā lehma . . .”

„Waj teešcham to pehdejo atnemšeet juhs,
Waj ta manu puhliu alga? . . .
Mans meenigais preeks un atšpaušs winšch buhs,
At, šaudšjeet winu no walga . . .!”

Bij šaule jau pašchā pusdeenā,
Kungs šchdejā širgā štaltā;

Uf zeleem kriht ſeewa, luhdſ, waimanà,
Zai negruhsch to poſtâ tif ſaltâ.

„Zai noteef“, winſch teiza: „pirmſ ſaule reet,
Trihs puhrweetas ja tu man plautu,
Trihs puhrweetas meeschu, tad wareſi eet,
Un dehlam tad dſihwot es loutu . . .

Winſch zeets un nelokams, nirgajàs,
Un ſawu zetu tad jahja.
Bet wakarâ pahrſteigts, tas brihniijàs
Trihs puhrweetos noplautas bija.

So ſnuidree ſteebri, fo redſ wina aſs,
Pateefi pâr tihrunu klahjas.
Bet kas tad tur, kaſdſ ſawads ſkats?
Ari ſirgs ſahſ ſprauſlat un ſtahjas!

Wirdſ wakara ſahrtumâ noplautais lauts,
Bet lihdsjàs tam, nedſihws gul ſeeweetes tehls,
Ta kalppuiſcha mahte; — par wolti to ſauks
Nu tagad, no ſoda iſglaſhtaſ dehlſ.

Mana mahte.

Peſz Detlewa von Silientrona.

Alf maht! Kur bija mana ſirds,
Kad ruhpeſ tu par mani aſaras lehji?
Kad es no tewis nebiju wehl ſchfirts
Un mani zeetſirdigo mihlet tu tâ ſpehji.

Ne brihſcha meerâ nebij tawas roſas,
Kur man kaut fo tâs ſchuht waj adit ſtedſja.
Zif beeschi ſkats, pret debefim tew wehrjàs
Un luhgſchawu preetſch manis luhpas dwehja.

Zif uſmanigi, kluſi, bij tew ſoli,
Kad mani modinat, pee gultas rihtôs nahzi;
Un roſas ſaudſoſchi, tad aiſſkakra man peeri:
„Nu zelees dehlſ!“ — man mihkâ balſi teizi . . .

Bet nu jau ſen tu djeſtrā kapā duſi,
 Tit wehjiſch tam pahri, ſchehlu djeeſnu dſeed;
 Par wehlu nu, par wehlu ſkan tā klufi,
 Sirds ſahpēs ſaſchnaudſās, par waigeem aſras rit . .

Ar labu nakti!

(Behz J. Doewenberga).

Nā jwanu balſs, ij tumſchām tahlem,
 Rahds wahrds ir weenmehſ dſirdams man;
 Nā wakar' djeeſma, maiga, weegla,
 Kas klufi it kà ſapni ſkan.
 To dſirdu wiſur, karp ween eju,
 Waj wehtras krahz, jeb laiſs ir lehns,
 To dſirdu nakti, dſirdu deenu:
 „Ar labu nakt' maht!“ — „Ar labu nakt' behrns!“

Behz rotalam, kad deena beidſas,
 Un laiſs bij ſehnām duſet eet;
 Bij daudſreij jadraudē un jaluhdj
 Kaut meegs jau azis wehra zeet.
 Wehl ſauza, pagreeſees pret mahti
 It gurdi, nogehrbdamees ſehns,
 Bet atbildet ta jautri ſteidſa: —
 „Ar labu nakt' maht!“ — „Ar labu nakt'
 [behrns!“

Bee grahmatam, kad naktis wehlu
 Gars ſlahpdams, ſehja jaunekli,
 Tam lapās pehtot aju ſkatu,
 Bij weegli ſoki dſirdami,
 Un juhtams, kà kahds klufi klauſās
 Jēb ſargā durwis ruhpigi;
 Te pahrtaruz meeru maiga ſkana:
 „Ar labu nakt' maht!“ — „Ar labu nakt' behrns!“

Tad nohza laiſs, kur beeſchi, ilgi
 Bee tawas gultas ſehdeju,
 Un ſawās rokās, tawu roku

Wehl baigi zerot — tureju;
 Kà ijmisdams tew azis wehrds:
 „Af ej jel atpuhtees mans jehns
 Tu teizi“ un tad pehdejo reisi
 „Ar labu nakt' maht!“ — „Ar labu nakt'
 [behrns!“

Kà swana balss ij tumšchàm tahlem,
 Kahds wahrds ir weenmehr dsirdams man
 Kà wakar dseesma maiga, weegla
 Kas klusi it kà šapni šfan . . .
 Ja newaru šew atrašt meeru,
 Sirds šahpes, ruhpes mani špeesch
 Tad firdi šfan un meeru wehšta:
 „Ar labu nakt' maht!“ — „Ar labu nakt' behrns!“

Zeema behrni.

(Pehz Abdolfa Böttger'a).

„Wezmahmin, wezmahmin nu pastahšti mums,
 Kà klahjās winapus upes jums!“ —
 Sauz behrni, pusrinki nošchidamees,
 Un mahminas adikli raudsidamees.
 „Nu ušlaušeet: kamehr tehws, mahte nahts
 [mahjās,

Es teišchu jums labak, kà dšihwē klahjās:
 „Rei, kahdā wakarā, drehgnā un wehšā,
 Uj mešchu eet wezite leelā frehšlā;
 Tai malkas naw mahjās ne štripatinas,
 Šo eekurt tik wajadšigās uguntinas.
 Lai gan to šlahpes un nogurums mahza,
 Tad tomehr it tšchakli ta malku šew wahza.“

„Te atlaiščas wina uj šuhnainās klints,
 Un eemeeg tad šaldi, lihdi ataušis rihts.
 Bet engetu pulzinsch apfahrt nu štahjās,
 Un wahrgušcho dwehšeli aišneša mahjās
 Uj debesu plawām, fur laime arweenu

To aija un paija if fatru deenu." — —

To teifuse, mahmina fleenas pret feenu,
Tai adiklis rokâ wairs naw kâ arweenu;

Ir azu wahki kâ fmauda tai werâs:

"Gan laikam pee jauna stahsta ta keras?"

Sauz behrni, — un mahminu modinat steids,

Bet mahmina flufe un muhschu tâ beids.

Anninai albumâ.

Wehl tew fmaida feedonis maigs,

Siljalâs krahtâs tehrpees;

Besruhpu jaukê staro taws waigs,

Jeribu schidrautâ flehpees.

Bet ne weenumehr feedonis fmaidis,

Nahks ari rudens un wehtras;

Tâs tad fkaiftâs lapas dsihs, fwaidis,

Truhdôs klahs feedus un mehtras . . .

Ari tewim rudena deenas

Preekshâ stahw, baigas jo baigas;

Ûapahrkshpj daschreij buhs gruhribu seenas,

Saet buhs tekas jo staigas.

Tomehr ir rudens druhmajôs wehjdôs

Nastees war fapni, it jauki . . .

Bija reij feedonis, preezajos, fmejhjos,

Bija reij plaukstoschi lauki! . . .

Mums druwas sel . . .

Draugs, nahz paluhto, druwas ka sel,

Kuras nesen wehl lihbumâ plehsâm;

Wahrpinas fmuidri galwinas zel,

Seekâs par labu rajchu jau wehstam.

Toreij tu gan tâ nostumis teizi:

„Kas fin, waj faiftâ sehkla maj augs?"

Nahz nu, paluhko, gawilè, fweizi
To, kà fwehtibà witno fchis laufs . . .

Wehl dajchs grahwis gan jarok mums buhs,
Rahwajs lai tihrumu nepostitu;
Schur tur kahds zinitz wehl uskawès muhs,
Bet waj lai tadeht meh's nestrahdatu? . . .

Peenahks rudens, preeki muhs gaidis,
Tihrumà augli, kad nowahkti fhuhs;
Bads un flahpes wairs nemahks, nebaidis,
Apzirnei fwehtibu pilni kad buhs.

Draugs, nahz teiksim wareno spehku
Kursch muhsu tihrumeeem rasu neleeds;
Winsch weens, fatur pasaulès ehfu,
Pateesjus preekus darbà mums fneedsj . . .

Nakts.

Wisapfahrt, fur ween tif paweras azz
Ir nakts, tif spoziga, drehgna un baija.
Tà nedrojschi, bikli greejchas turp fstats,
Tumja, fur miglas fchidrautu raija . . .
Ta raija un flahj par eelejàm, grawàm,
Pàr mejscheem un pàr tihrumeeem, plawàm,
Pàr lihtschlotfchu strautineem, duhnainàm rahwàm
Un faulgojchu dahrsineem ehnainàm klawàm.

Un tad, kad tihstijje fchidrautà wijs,
Ta flufi toz aija, fchuho un glahsta . . .
Zai netrauzetu mihlulus zitus
Tad lehni ta dajcheem wehl teikas stahsta.
Lihds beidsot tàs fchufsteeni flufinam djeest,
Un meegmahte wijs pèe kruhtim few speesjch.
Zee dujs un dusot teem zeribas breeft;
Zo meermahtes aijatus raijes negreesch . . .

Tif angjchà, pèe filàs debesju telts,
Wirdj brihnijschkà wijsumà fwaigjchnu bars;

Tas špilgo un laištās kā dimants, kā jelts,
 Kā rafas pileenā uguniņš stars . . .
 Un leekas, kā brihnuma šahstu tās pauzti,
 Par debežu meeru, par švehtlaimes rīstu . .
 Un šahstot jau šchfihstas drahnas mums ausi,
 Un pehrtu wainagus waroneem pihtu! . . .

Manas kapenes.

Manâs fruhitis,
Dîkî flehptas,
Majas kapenes
Sahpês, tehrptas . . .
Winâs aprafu
Puſi no dſihwes,
Winâs celifu
Dafu no ſewis . . . —

Mašajas kapenēs, kaļnini diwi,
 Kuri pee šewis man atmini ņaista,
 Tur es raudu, tur es ņkumstu,
 Tur es iņbailu ņchaumās kumstu . .

Birmāis kapinšch neezigs un mašs,
 Loti daudž ašarām šlāzināts.
 Nails no pūkēm šarfani baltām,
 Nails no vainageem daščhadeem.
 Nav tam granita monumenta,
 Nedsj ar krušts no tščhuguna.
 Tītai lilija uguns šahrta,
 Beentule maigi galwinu zef.
 Wina it lečni, klušiba wehšta,
 Rašdu dahrgunni tumša šche šedj . . .
 Mē fā wehšetos, deenā waj nakti,
 Šehdet pee mašā kapina . . .

Tur, tur dšiki eerakta, apbehrta,
Mana šelta jauniba dušs!

— — — — —
— — — — —

Otrais kaps, netahlu no pirmā,
Višai drahms un nemihligš.
Peļeku atmini wiršū tam wehlu,
Melnu kustu ušliku . . .
Un kad klusōš brihšchōš to redsū
Tad mana dwehjele šchaušmas juht.
To tad atminas gara azim
Parahdās brihšchi bijuščee.
Un kà špots, tad atkal winšč rahdās,
Wiršpus atmina peļekā;
Un to redsot, šteigščus es behgu
Projam, no weentulā kapfalna.
At, kà bail, man bail no wina,
Kad tif augščā tas nezelas! . . .
Winšč, kusch postu un šahpes tif neša,
Winšč, manas dwehšeles leetuwens! . . .
Bet šchis šmagais, peļekais atmins,
Gul kà milšis nekustinams.
To winšč nešpehs pazelt un nowelt,
Winšč, mans apraktaš meefas prahts!

~~~~~

Pee Imatras uhdens krituma.

(21/VII 1906.)

Rà tuhštotsch balšis, kad fori dšeed,
Rà weefuls, kà wehtra, kà pehrkons kad grauļ;
Rà šadušmots milšis, kas zihuina šchnahz
Kad nogahšts pee šemes un nahwe to mahz . . .
Tà Imatras warenā straume krahz —
Zaur granita špraugu laušdamās,
Un tad uļ leju gahšdamās
Uļ juhru projam šteigdamās! . . .

Ta dseed tur zetneekam brihniſchko dſeeſmu,
Par zilwezes ilgam un zeeſchanam;
Par jaunibas ſapneem, tās zentigo garu,
Par ſapu, par nahwi ſchauſmigo.
Bet netikween to, ta ſtahſta tam ari
Par zihnu un uſwahru leeliſchko;
Par ſaſperto puhki un tumſibas waru,
Par nahſotnes brihwibu, muhſchigo! . . .

Un zetneeks ſehſch kraſtā uſ melnajām klintim,
Un klaufās ſcho dſeeſmu wareno;
Lihdi garš, no ſajuſhmu dwehſmas baltās,
Tam aiſrauts top brihwajā nahſotnē . . .
Tik apaſchā wiſni, tee kriht un zelās,
Un tad pret aſajām klintim ſchkelās.
Tee dodās uſ preekſchu, kà neſwehrs bej jaudas
Kur netrauzē klintis, nedj ſahpes un gaudas . . .

Un druhmais meſchs, tas klaufās ſcho ſtahſtu
Pee ſmatras, gadu tuhſtoſchus;
Tas iraid tik kluſs, kà prahtneeks wiſleelais
Kurſch ſakrahjees daſchadas gudribas . . .
Tik lehni, kluſi, tas peeblift pa reiſai
Kà fori, ſmatru pabalſtot:
„Ja gan, ja gan, muhs dſihwe ir zihna,
Un dſihwe bej zihnas, uaw dſihwe wairs!“

Ko mums pukes ſtahſta.

Role.

Es puku walſti karaleene eſmu,
So karaliſkā tehrpā eſmu tehrpta.
Sew pretineezi ſaſtapuſe ne-eſmu,
Kas ſeedōs, ſmarſchā, tà wehl buhtu gehrbta.
Jau rihta agrumā, kad es wehl duſu,
Man mihku ſkuhpſtu atnejs ſaules ſtars;

Winjch naht un modina, kad wijs wehl flusu,
Tif glehni, mihti, kà sahds debejs gars . . .

Tad, masee dahrja eemihneeki,
Kas koku jaròs šnauduschi,
Sahk gawilet, kà mantineeki
Kas laimes walsti tikuschi;
Teem patihk maigàs dseesnu šanas,
Pee manis tuwu škandinat;
Tee dseed un dseed, it kà bej manas,
Un zenjchàs mani modinat.

To dširdot, šawu seedu weru,
Tur rajas pileens eekšchà špihd;
Un šaules škuhpstus kahri dšeru,
Tee it kà balsams lejup šlihd . . .
Te peetek wehjinjch, lehnū glahstu
Par manu galwu pahri laišch;
Es winam tuhdal wišu šahštu,
Kas wainas man, kas širdij kaišch . . .

Nem wehjin, manu šaldo šmarjchu,
Un nešs, fur Raditajs mans miht.
Nešs to un teiz: šcho upur' garjchu,
Tew wehlàs rose fronti wiht! . . .
Tad, ej pee wišeem zilwek' behrneem,
Kas buhdinàs waj pilis miht;
Un šahšti wišeem, bahrgeem, lehneem
Kà šlawas fronti Deewam piht! . . . Cf. 35, 1—3.

Eslera rose (tulpe).

Tur, fur teiku nahras škaistas,
Šudraboteem wilneem laištās —
Tur ir manas tehwa mahjas,
Tur man ari labi šlahjas.

Apgehrbs mans, ir šneega balts,
Wišzaur šalàs brunàs kalts;

Paschâ widû firjina
Selta krahjas — masina.

Bail man naw no puisena,
Nedj no birlâ meitena;
Tee jau newar klastu tift,
Nopluhft mani, kroni list . . .

Naktis mehnejs manim mahj,
Zeku sidrab' wilneem klahj;
Un tad teiku japnâs tihsta,
Sidrab segâ wiszaur wihsta.

Rihts ka ir pusdeenâ,
Saulite man tuwumâ;
Ta man mihli noglahsta,
Jaunas wehstis pastahsta . . .

Wina teiz: ka ejot Deews
Godibâ un spehâ leels,
Tas par wiseem gahdajot,
Wisus redjot, ušturot.

Wina godam ejot lista
Uri es, scheit neaistifta,
Lai to wiseem rahditu,
Un preefch azim stahditu . . .

Tadehl Winam weenigi,
Seedejchu es preezigi;
Lai gan naw man jaldas smarschas,
Nedj ar dahrgâs wihraf' garfchas . . .

Krahfchnais seeds, schi mana rota
Kungs, lai ta ir Dewim dota! . . .

Daw. dj. 145, 9—11.

Krisantema.

Bes schaubam, es esmu ta skaištakâ,
Starp daudjâm skaištulem pahrakâ;
Mans uswalks spihgo kâ judrabs, kâ jelts,
Râ dimants, kas saulstaru gaijmâ ir zelts . . .

Kā sīdā, kā šantā tehrpušes esmu,
Un šaldenu šmaršņu ševī nešu.
Mani mihlē dahmas lepnas un staltas
Un jaunavas škaistules, šarkani baltas.

Preekš manīs ir šiltumnīzas zeltas,
Kur neteek viņš eekšā, kas škaistumā peltas . . .
Jo seemeļa dvehšmu es negribu zeešt,
Nebj leetū šawu škaistumu šķeešt . .

Wišnihlaf leekungu pilis es mihtu,
Jo ušflawas glahstus, tad šweizu ik rihtu;
Tur dahrgās wahšes patišt man šahwet,
Un bešdarba laudim laiku kawet . . .

Tā zītus meerinot pate es mirstu,
Un lehni, klusi nahwē birstu . . .
Jo pamājam, štiha pehz štihsšinas nihtst,
Un šnižibas pihschlās šlihtst . .

Bet meerigi mirstot, it wišeem wehl mahzu
To lešiju, kadehl es pašaulē nahzu:
Šai ššiwotu ziteem, tos meerinatu,
Un šagraušteem šahpes remdinatu . . .

Mat. 6, 28—29.

Rudsu puke.

Lepni staltās pilšehtneezes,
Grešnās tehrpās eetehrpjas;
Un kā leelās bagatneezes,
Ššchkehrdigi rotajas . . .
Kas man, lauku meitenitei,
Tahdu godu dahwinās??
Kas gan māšai bahrenitei,
Lepnās rotas kalbinās? . . .

Truhšt man dahrgās šiltumnīzas,
Truhšt i dahrīs un pagalms šahch!
Truhšt pat tšchaklās laištītajas,

Un i putnu ſweizēns ſkalſch . . .
Manas mahjas rudſu laukā,
Rudſi mani bahleni;
Tee man' aiſſtahw wehtrā, aukā,
Dā jau brahki wareni.

Deenās ſaule mani glahſta
Selta pirkſteem, mihligi;
Raktis greeſne atkal ſtahſta,
Sawas ſtumjas ſehrigi.
Lihds no plawam, tumſchi ſalām,
Miglas blaſki pazelaſ;
Wini nes beſ dſeeſmam ſkalām
Raſu man — firds atſpirgſtas . . .

Mani majo bahreniti,
Dobes Tehws, pats apgaſdā;
It tā ſawu luteſliti,
Laundōs brihſchōs paſargā . . .
Ģmu lihgsma ſawās mahjās,
Tehrpta ſwahrtōs ſilajōs.
Manim labi weenmehſ klahjas
Saulē ſtarōs ſpoſchajōs . . .

1. Pehſt. 3, 3—4.

Altēre.

Majā, majā dahſfinā,
Debeſ widū, malinā,
Kluſi, kluſi dſimſtu.
Kamehr loſas zehli knaſchs,
Meitenites augums braſchs,
Tamehr ſapnōs grimſtu . . .
Bet kad lapas dſeltet ſahſ,
Druhmais rudens tuwaſ naſt,
Tad eſ ſeedu weru.
Un tā pate pehdejā,
Rudens deenā wehlejā:

Rahri rasu dseru.
 Zitas manas mahšinas,
 Kristalbaltas, šarkanas,
 Aukstee wehji baida.
 Es no wehjeem nebištoss,
 Meds par to dauds raišejos,
 Ka man' šalna gaida . . .
 Rudens šaules špihdumā,
 Garo nakšchu wehšumā,
 Manim patišf šahwet.
 Un ar širdim nospeestām,
 Šahpu nastas šagraustām,
 Gribu laiku kawat.
 Mahzit winas pazeestees,
 Rahwē drošchi raudsitees,
 Gaidit pawajari.
 Kad it wiši modisees,
 Un no pišhšleem raudsišees,
 Augšch', kur šelta štari! . . .
 Ēšaj. 40, 6—8.

Saulgreese.

Šuhs mahšinas lepojatees,
 Gan ar seedeem, gan ar šmaršchu,
 Gan ar glihtu mahjas weetu.
 Man naw tahdu rotas leetu,
 Ar šo špehtu gresnotees,
 Un ar ziteem šazenstees . . .
 Augumā gan ešmu brašča,
 Wihrišchigi šalta, plašča,
 Bet eekšch seedeem nabaga!
 Tomehr drošchi šahšiit waru,
 Šo es šatru deenu daru,
 Šahds mans dšihwes ušdewums:
 Tik lihdj es no rihta mostoss,
 Tuhdaš debes šahlēš raugoss,

Tur, mans dšihwes ideals ..
 Saule, winas jelta stari,
 Tee, kà šposchee debefs gari,
 Ir man dšihwē weens un wišs.
 Es pehz wineem kahri teežos,
 Lihdšā jelta stareem greešchos,
 Lihdš pat pašcham wakaram ...
 Kamehr manim šaule šmaida,
 Tamehr dšihwē preeki gaida,
 Turu galwu pazeltu ..
 Bet kad wina juhrā grimst,
 Tuhdat behdas širdi dšimst,
 It kà migla puznakst ...
 Tad es šewi tumšu juhtu,
 Un kà nesot nastu gruhstu,
 Škumjās galwu noleezu ..
 Tikai šaules gaišmā waru,
 Lihgšmi pazelt galwu šawu,
 Dšihwot dšihwi preezigu! ...

Titus 2, 11—12.

Magone.

Es mašā lauku magonite,
 Nā mešča šahrtā semenite,
 Šche eedroščinos eerasteš,
 Un juhsu šwehtkōš preezateš.
 Gan ne-ešmu šaišta, bagata,
 Redš lauschu teikta, godata;
 Šo apgehršs mans, ir plahns un šlifs;
 No daudšeem pelts un šmeeklā likts.
 Bet tomehr, mani šwahrzini,
 Ir wišeem tahlu redšami;
 Nā šahrtāis purpurs wini špihd,
 Kad šaulite teem pahri šlihd.
 Ar teem es druwās rotaju,
 Un Raditaju godaju —

Nas wehlejis man paslehptees
Starp meescheem, kweescheem — gresnotees.

Bet tad, kad wehjsch un leetus nakt,
Un daschadi man lozit fahf,
Tad fahrtos swahrtus nowelfu,
Un wehja mahtei dahwinu.

Dai nem ta manu skaitumu,
Bes zihnas tai to atdodu;
Jo nemahku es karu west,
Nedj slawas kroni galwa nest . . .

Nau tahda ir mums dsihwiba,
Schim manam seedam lihdsiga;
Te krahjschi jeed, te nahwe nihfst,
Wairs winas weetu nepasihst . .

Daw. dj. 103, 15—16.

Wijolite.

Saules stari,
jeemas dekin,
zaurumus kad isurbuschi;
Un ar glahsteem,
maigi filteem,
mahti semi glahstijuschi.
Tad it klusi,
kofu ehna,
es wirs jemes parahdos.
Dai it wiseem,
leeleem maseem,
lihgsimi preti raudsitos,
Un it drojschi,
jmaidot teiktu:
pawafaris atnahzis!
Nu mums behdas,
dabas ehfa,
drihj fa migla isudis.

Jauni preefi,
tuwi tahli,
lihdi ar wehju ispluhdis . . .
Tagad firdis,
plafchi wehrsim,
jauli eefichâ laidiſim.
Un is kruhim,
aiſſaldetâm,
ſtumjaſ ahrâ raidiſim . . .

Tà it wiſuſ,
eepreezej'ſe,
atkal ahtri aiſſteidiſoſ.
Un it fluſi,
meſſchâ ehnâſ
dſili, dſili paſlehpjoſ.
Mepatiht man',
troſſniſ, ſlawâ,
lauſchu ſkanâ teiſſchana.
Manai dſihwei,
mehrkiſ weenigſ
ſeget, ſmarſchot paehnâ . . .

1. Beht. 3, 10—11.

~~~~~
Wiſaſ fori:

Mehſ ſehniâ ſehniâ dahrſâ ſeedam,
Iſ weena ſawâ ſtuhriti;
Un zilweſu behrneem ruhpeſ kleeſdam,
Gan katra par ſewi, gan puhliti . . .
Tà brihniſchti tehrptâſ, i ſeedôſ i ſmarſchâ
Mehſ Rabitaju godinam:
Un teiſſchani raidam ſaldenâ garſchâ
Uj augſchu, — Waldneekam warenam . . .
Kungſ, Tawam godam, ſcheit paſaulê ſtahwam,
Un Tawu ſlawu zildinam,
Gan zilweſu behrneem, laukeem un plawam,
No Tawâſ laipniſaſ leeziſnam . . .

Augschejo nobeidjot, war ari djeeminiu djeedat, waj nu: „Sehji drofschi sehflu: masà faktinà“, jeb fahdu zitu.

Peejih me:

Uswedot scho puku farunu, janem wehrà sekojschais: 1) ir wehlams, fa preekschà nejeji, resp. nejejas, nebuhtu wiši weena leeluma, bet jawà augumà un ja eespehjams ari tad apgehrbà, peemehrotos sinamajai pukei; 2) lai preekschenejums atstahstu dšilaku un patihkamatu eespaidu, tad ir wehlams, fa preekschà nejeji buhtu rotajuschees waj nu ihsteem jeb neihsteem, to puku wainadsineem, kuras wini representè. Ja negrib wainadsinaus, tad war ari istift bej teem, peesprauschot pee kruhts puschkiti no wahrda fauktajam pukem, waj atkal rokà turot pa seeedinam no tam; wispahj jaskatàs uš apstahkleem un weetejam parajam. Saulgreejei peeteef pilnigi katrà gadijumà ar weenu seedu, waj nu rokà turet, jeb pee kruhts peespraust. Pehz katras usteiktàs deflamazijas, preekschà nejejs nolaja ari ujdoto rakstu weetu, waj ari usjaka to no galwas.

Stahwet war tà: Saulgreeje widu un zitas apfahrt tà fà ijnahf pehz kopa šalitta puku puschka. —

Kineeschu kehka deews.

Jeru, ka maneem jaunajeem lasitajeem buhs fahdu reij bijuse isdemiba redset wiſai ehrmotus zilwekus, ſawadām platām drehbem, ne tahdām, fahdas pee mums parastis redset un — apaku zepuriti galwā; bet tas uſkritoſchafais ir, garā biſe, kura ſlaidi noſarajas gandrihſ lihdſ ſemei. Mehs eſam paraduſchi redset garas biſes tiſai ſeeweetem, bet pee ſchis tautas ari wiſhreeſchi walkā tahdu biſi.

Schis ſawadās tautas dſimtene ir — Aſijā un winus ſauz par Kineeſcheem. Seme, kuru tee apdſihwo, ir ſoti leela un winas apdſihwotaju — Kineeſchn, ir daudſ, ka teiz wairaf neſa 320 miſjoni.

Kineeſchu tauta nepaſihſt dſihwo Deemu un muſhu Peſtitaju Jeſu Kriſtu, bet peeluhdi wehl daſchadus roſam taiſitus, ſoſa un aſmena elſus, (deeweſkus) un fahdu wiſai ſchauſmigu puhki — ſauno garu, kura iſſſtatu neweens naw redſeſis, bet kuru tee daſchadi attehlo un no kura bihſtas wezs un jauns, leels un maſs. Tapehſ tad ari Ciropā un Amerikā ir nodibinauſchās miſjones beedribas; tās iſ-ſuhta uſ Kihu iſ gadus, daudſ miſjonaru, lai ſchos grehku tumſā un mahutizibā nogrimuſchos laudis peeweſtu pee pateſſās Deewa gaiſmas, kura ir atſpihdejuſe eekſch Jeſus Kriſtus.

Tur aiſgahjuſchee miſjonari, mums wehſta wiſai in-tereſantas leetas, par ſchis leelās tautas dſihwi, mahutizibu un winu elſa deeweem. Tagad ari jums paſtaſtiſchu, ſo man fahds, no tureenes pahrzelojis miſjonars ſtaſtija, par fahdu no ſcheem elſeem, kuru ſauzot par: „kehka deemu“.

Kineeſchi — pagani, nepaſihſt to miſhlo grahamu, kurai ir wahrds — bibeſe, bet tomehr tee tiſ, ka lihdſ ar nahwi wehl naw wiſs iſbeidſees, ka ir wehl fahda dſihwe, pehſ nahwes. Un to jau newar neweens noleegt, jo pate daba mums to mahza un zilweſa ſirdi ir ſchis domas eedſimuſchas. Kineeſchi tiſ, ka winu miruſchee dſihwo

kahdâ apafschjemes nahwes walsti, kûr tee labpraht jagaida ari dahwinajumûs un palihdsibu, no jaweem jemes wirsû dsihwojoscheem peederigeem. Turpat nahwes walsti ari atrodotees deewi, kûri waldot par zilwezi un tiklihdj laudis kô nodarot, tad ari noteefot deewu atreebschanâs. Zai jaweem miruschajeem peederigeem un lihdj ar to ari apafschjemes gareem, dotu kahdas sinas par wirsjemes dsihwi, tad wini ir isdomajuschî schahdu lihdjeskli: Katrà jaunagada deenâ, elku preesteris isgreesch no papira leelu elka tehlu, (lihdfigu muhsu jehnu ampelmaneem); schis, no papira isgreestais tehls, tad top uslihmets uş keshka durwim un nez nojaukumu: „keshka deews“. Schim elkam, (kineescheem ir daudj un dajchadi elki), ir uztizets jekoschais usderwums: noklausitees un nokstatitees wişu, kô keshki dara un runâ, lai pehz to waretu atstahstît apafschjemes gareem, nahwes walsti. Weenreis gadâ schis „keshka deews“, top fuhtits uş mironu walsti, lai tur nodotu „raportu“, par to keshki, kûrâ wejalu gadu mitis un kûrâ palizis no kwehpeem tihri melns. Schahds keshka deewa zekojums uş mironu walsti, noteef taişui jaunâ gadâ. —

Bet tâ kâ keshki, jau nu nenorisinas labas leetas ween, bet ari launas, jo bej zepschanas un wahrişchanas, tur ari top daudj plahpats un ziti aprunati un kas sin wehl dajchadi ziti launumi pastrahdati, kûrus minetais „keshka deews“ redj un dsird un katrà sinâ ari jawâ atminâ peeraksta, lai gada galâ par wişu waretu şinot şawai preekschneeşibai, kûra tad katrà sinâ atmakşâs pehz nopelna. Uri kineetim ir apşina un ta, ka şinam rahda, kas ir labs un kas launs. Tâ apşinadamees, ka tee ir daudj launa darijuschî, wini jagaida şodu, bet lai no ta isbehgtu, tad isdomajuschî jawâ şinâ originelu lihdjeskli, kâ isbehgt launo garu atreeşibai. — Şhşi pirms jauna gada, tee eemaişa şawadu, wişai şaldu mişllu, kûra loti şiştita un lipiga. Za peemehra pehz, şchahdu mişklas gabalinu şakojş jobôş, tad nakşas deesgan gruhti toş walâ dabuht. No şchahdas mişklas tad top şawilinatş apafsch kumoşş un eespeests şchim papira elkam tai weetâ, kûru tee apşimê par muî; kad tas ir padarits, tad teef nemta lupata un

faßlauzita foderjōs, ar to tad fawufahrt atfal noßmehre
 ſchim fehfa deewam to weetū, furu apfihmē par azim.
 Kad tas ir padarite, tad tihri newainigā un wiſai godbi-
 jigā fahrtā minetais elks, top nonemts no fawas lihdsſchi-
 nejās weetas — durwim un ar leelu godu fadedsinatš.
 Tee teiz, ka zaur ugunti winſch aiſejot uſ nahwes walſti. —
 Tagad juhs jautajeet, kadehſ ſchim elkam wajadſeja muti
 aiſbahſt ar lipigo miſklas kumoſu un aiſſmehret azis
 ar foderjeem?

Tapehž, lai nonahſot nahwes walſti, winſch newaretu
 apfuhdſet fawa fehfa laudis, par winu nepareisibam dſih-
 wē. Jo faldenais kumoſs jau ir tik lipigs, ka pee labafās
 gribas winam nebuhs eeſpehjamš muti attaiſit un ar aiſ-
 ſmehretām azim tatſchu naw ari eeſpehjamš redſet. Ta
 tad pehž winu domam, iſnahſs tihri weentfahrſchi: nahwes
 walſti domās, ka fehfa deews, gahjis naſchket un fahrumus
 meſledams aiſrijees, tā, ka wairs neſpehſ parunat un wiſu
 gadu fehſi tupedams, tā noſwehpiš, tā neſpehſ ari redſet;
 neweenam tad ari newarēs naht prahtā, ka ſchim naba-
 dſinam nodaritas tās leelaſās pahreſtibas. — Zaur ſchahdu
 fawu gudribu, wiltigee kineeſchi domā iſbehguſchi fōdam,
 par teem darbeem, par kureem apſina toš apfuhdſeja, jo
 ar aiſbahſtu muti un aiſſmehretām azim jau naw eeſpehjamš
 apfuhdſet. —

ſchis kineeſchu eeradums ir wiſai ehromots, bet to-
 mehr pateeſs, ka to mums miſionari apgalwo. No ta ari
 mehs waram mahzitees kaut ko ſwarigu: to, ka zilweſi,
 lai gan dſihwu Deewu nepaſihdami, tomehr atſihſt, ka ir
 fahda augſtaka wara, ir fahds Deews. Tad, otrs, kaš
 mums uſkriht, ir taš: tee atſihſtās ſewi par grehžineeſeem.
 Neweens to wineem naw ſazijis, bet eeſſcheja ſirds baſšs
 un apſina dod leezibu, ka fawā dſihwē un darbds tee ir
 launi un pelna fōdu.

ſchai ſinā mehs kriſtigee, tatſchu waram buht daudž
 laimigafi, mums ir bibeles, no tās tad ari mahzamees, ka
 Deews ir mihleſtiba, ka Winſch ir ſuhtijis paſaulē fawu
 Dehlu Jeſu, fuſch ir nahžis, lai mums grehfuš atnemtu.

Tizedami Wina asins spehtam un daridami to, kas Winam
labi patihk, waram tagad lihģmi un laimigi dšihwot, jo
mums naw jabihstas ne no kahdu launo garu atreebibas
waj šoda.

Sildotees šchahdas laimes šaulitē, lai neaijmirstam
tad ari šawu peenahkumu un ušdewumu — palihdset pee
gaišmas kluht teem, kas wehl šehjch tumšibā un nahwes
ehnā. Un to mehs waram tahdeji weizinat, kad ari no
šawas puses pa grafitim šeedojam paganu mīšionei. —

Pehdejo reis . . .

(Pehz Karmen Silwas.)

Pee gultas šlihtst mahte zekōs, kur dehls
Gul aismidšis, muhšchigo dušu;
Ta pehdejais škateens, pehdejais wahrds,
Nu pat ka dšija — tiš klušu . . .

Up bahlajām luhpam wehl rotajas šmaids,
Kā brihnūškā šwehtlaimes jaušmā;
No šahpem un mokam winšch šwabads un brihws,
Dušs laimigā muhšchibas aušmā . . .

Stahw kahjgali tehws, tam ašaras rit
Pār waigeem, firmajā bahršdā;
Dee klušē — tiš mahte dšeeštōšchās rokas
Grib dšihwinat, škuhpštā it karštā . . .

Kā murgōs rit štundas, tiš garas, tiš gruhtas,
Ta waigā tam newar beigt štatit;
Un winas bahlās, kalšnejas rokas
Wehl dehla rokas šteids glahstīt . . .

De beidsjot kā pahrmesdams šaka tai wihrs:
„Kam berš tu ta nedšihwā rokas!?“ . . .
Bet mahte kā nemanā ušškata to
Un atbild: — „winas top aukštās!“ . . .

Saruna pee eglites.

(Diwi leelakām meitinām un skolotajām).

Pirmā:

Šchi deena ir man ta wišu laimīgākā gadā, jo es newaru beigt škatitees un preezatees, par šako egliti, špojchajām šwezitem un daschadajām dahwanam winās šarōs.

Otrā:

Ari es šajuhtos šchowakar pazelta wišaugštākōs preefa un lihgtmibas augstumōs; pašatees, (rahda uš egliti) zif tās šwezites maigi mirdš, tif špošchi, tif meerigi un tif kluši, man leefās, ka tās šchowakar mums gribetu wehstit to leelako un šwari-gako pašaules notitumu; un tadehš šchowakar šawā širdi juhtu tahdu ahrfahrtēji šwinigu preefu.

Pirmā:

Teešcham mahšin, ta wehšts ari ir preeziga, kas šchodeen wišā pašaulē škan, ka Jēsus Krištus ir meefā nahzis, lai mums dahwatu muhšchigu dšihwošchamu; par to ari mehš behrni waram šchodeen gamilēt.

Otrā:

Bet es tewi gribeju jautat, waj tu šini, kahda nošihme ir wišam tam, ko šchodeen redšam muhšu eglitē?

Pirmā:

Par to es tew newarešchu netahdu tuwatu paštai-drojumu dot, tapehž, ka pati wehl par daschām leetam ne-ešmu škaidribā. Bet kā buhtu, ja mehš paluhgtu muhšu školotaju, lai mums iškaidro to, ko paščas nešaprotam?

Otrā:

Šchis ir labs padoms, to darišim, tad dabušim

isfkaidrojummu par wiſu neſaprafto; (Bagreeſuſes uſ ſkolotaju puſi): „Duħdſu onkulit, waj juħs mums ne-
waretu daſčas leetas paſfaidrot.“

Skolotajs:

Labpraht to gribu darit, tika ſakeet, kas jums
leekas neſaprotams un ſweſchs?

Pirmā:

Paſtaħſteet mums wiſpirms par paſchu egliti kaut ko.

Skolotajs:

Scho kozinu juħs paſiħſteet wiſai labi. Waj wa-
reet man tagad paſazit, ka wiſch kaħdu reiſ mainitu
ſawu ſwaigo ſatumu?

Abas reiſā:

Ne, eglite ir weenumehr ſała.

Skolotajs:

Tā redſeet miħlee behrni, ſchis kozinſch ir ſaſch
waſarā, tad, kad ſaule wiſkarſtafi ſilda un tāpat
ari ſaſch rudeni, kad leetus un weħtras zilweku behr-
nus baida; un tad, kad mahmuķu — ſemi ſlaħj balteem
ſneega palageem, ari tad muħſu eglite ſtaħw meſcha
beesofni, peesnigufi, bet tiſ pat ſała un patiħkama,
kā waſarā. Kaħdu wahrdu waretum meħs winai
ſchowakar dot?

Abas kopā:

Weenumehr paſtaħwigā!

Skolotajs:

Glufchi pareiſi; tā tad waram no winas to mah-
zitees: paturet ſawu zeribas ſatumu, miħligā dſiħwes
ſeedoni, kā ari baħrgās behdu weħtrās un to neſau-
det pat tad, kad auſtee nahwes ſweedri muħſu peeri
ſlaħj. Ari Deewa wahrds ſała: „Eſeet preezigi

zeribâ, pazeetigi behdâs un pastaşwigi luhşşanâs.“
Rom. 12, 12.

Pirmâ:

Bet kaşdu mahzibu waram şmeltees no maşajâm,
daşşabu krahşu şwezitem?

Şkolotajs:

Ştahwot şheit ap egliti ir wişai peemihligi, bet
ja es tagad şhis şwezites nodşehştu, waj tad ari
buhtu tif patifami?

Abas reişâ:

Ne, tumşâ naw patifami.

Şkolotajs:

Şluşchi pareişî, tumşâ ir baiga, nemihliga; tifai
tur ir jauki, fur gaişma mirdş un laiştas. Wişas
paşaulêş prahta un şirdş apgaişmotajs, ir Şesus
Kriştus, par to laşam: Şahn. 1, 9. p. „Tam pate-
şam gaişchumam, kaş ikweenu zilweku apgaişmo, bija
nahşt paşaulê.“ Şchodeen ir ta deena, fur meşş
peeminam, ka şchi leelâ gaişma reiş atşpihdeja Betle-
meş laukôş un atgaşdajamees lihđş ar Pawilu: Ka
ta Deewa şchehlşştiba, kaş wişeem zilwekeem peşti-
şchanu atneş, ir atşpihdejuşî.“ Tit. 2, 11. To
atgaşdina ari mnhşu eglites şwezites.

Otrâ:

Bet pastaşşteet wehl mums, par tâm daşşadajâm
dahwanam un jauşumeem eglites şarôş; jo ari teem
wajag kaut fo norahdit un noşihmet?

Şkolotajs:

Ari to darişchu; Şesus atşpihdeja paşaulê, kâ gaiş-
ma; meşş şinam, ka tur fur gaişma, tur ir ari dşih-
wiba un fur dşihwiba, tur laime un labşlahjiba.
Paşaulê nahşdamş, lihđş ar gaişmu, Şesus ari laimi

atneša un iſdalija mums zilwefu behrneem daſchadas dahwanas un dahrgumus. Zuhš ſchowakar wareet dſeedat, luhgt un ſlawet Deewu, ſchi ir dahwana, fura jums kluwuſe par daſu, zaur Jeſus paſaulē nahſſchanu. Bet pati galwenā dahwana ir, muhſu peſtiſchana zaur Winu un leelās Deewa behrnu teeſibas, tās mirdſ un laiſtās paſaulē, tāpat kā ſchee reekſti, ahboki un ſtihgas muhſu eglitē.

Pirmā:

Bet paſchā eglites ſpižē mirdſ ſpoſcha ſwaigſne, waj ari tā no faut ka mums leezina?

Skolotajs:

Katrā ſinā behrni, wiſpirms ta mums atgahdina notikumu Betlemē. Kad Kriſtus bij dſimis, tad atſpihdeja kaſda brihnuma ſwaigſne, fura wadija no tahlas jemes wihrus, kaſ nahza Kriſtu meklet. Tad ta atgahdina mums ari wehl ko zitu. Naktis, kad tumša ſemi jeds, mehs redſam pee debeſs daſchadaſchadā ſpoſchumā un leelumā ſwaigſnes, bet tad, kad rihts tuwojas, ſchis ſwaigſnes ſahſ muhſu ſkatam iſpuſt; pagreeſchot azis uſ to puſi, kur gaidam ſaules parahdiſchanos, waram redſet kaſdu brihnum ſpoſchu ſwaigſni, ta mirdſ un laiſtās daſchadas kraſhās. To ſauz par rihta ſwaigſni, ſawā ſpoſchumā wina ir pahrafa par zitam; ta wehſti ari ſargeem, ka deenas karaleene — ſaule tuwojas. Schi ſwaigſne, pee muhſu eglites atgahdina, ka muhſu ſpoſchā rihta ſwaigſne ir — Jeſus, ta ſpihd ſpoſchaki un jaukaki nekā engeli un ſludina mums Deewa leelo mihleſtibu. Ja Kriſtus kā ſwaigſne ſpihd muhſu dſihwes zekā, tad ari nemaldiſimees un drihſ eeraudiſim leelo Deewa mihleſtibas ſauli uſlehzam pār mums

Abas reiſā:

Mums ſchowakar preeki ir dubulti preeki, jo nu ſinam muhſu eglites noſihmi un par to no ſirds jums pateizamees, ka bijat tik laipni un paſkaidrojat to, ko lihds ſchim neſinajam.

Skolotajs:

Es preezatos' loti, ja juhs' ſchowakar ari ko pa-
dceedatu muhsu Peſtitajam par godu.

Abas reiſa:

Ar leelaſo preeku to darifim. (Modſeed diwbalfigi
ſahdu atteezigu ſeemas-ſwehtku dſeeſminu. Ja dſeeſmu
nedſeed, tad ſkolotajam pehdejais teifums par dſeeſ-
mas dſeedaſchanu jaatſtahj.).

Aismirstais laldats.

(Pehz Johan Gabriel Seidl'a).

Tahlu šweščâ malâ,
noščauts šaldats dus.
Neškaitits un aismirsts,
beedru atstahsts, — flušs . . .

Dauds ordenoti wihri,
it stalti garâm jahj;
Tee neredš jemo brahli,
teem šlawas deewe mahj.

Gan raudats top un gaudots,
par augsteem, frituščheem.
Tif glušchi aismirsts šaldats,
Gul weens, starp afmineem . . .

Bet tahlu, dšimtes šehtâ,
it jemâ buhdinâ.
Stahw tehws un teiz: „winšč laikam
buhš kritis zihninâ“.

Un mahte, fluši raudot,
it šeheli eesauzas:
„Winšč ardeewas mums šuhsta,
rau pulkstens apstahjas“! . . .

Bet ahvâ, pušnafts krehšlâ,
klišť bahla meitene.
Ta raudot tšhufst it lehni:
„man' dšihwe šuduše“ . . .

Trišs azu pahri raida,
uļ augšchu nopuhtas;
Un lihds ar winām uškahpi
Ī ašras raudatās . .

Šhis ašaras tad debešs,
dod mašam maškonim,
Ļai nešs uļ šwešcho malu,
fā balwu waronim.

Tas aišnešis raudatās ašras,
uļ peeres lej kritušchajam
Ļar rašu, — lai nebuhtu jadus
beš ašaram, — aišmirstajam.

Ko mums fwezes pastahsta.

Skolotaja faruna ar leelafeem sehneem un meitinam.

Skolotajs:

Behrni, pasaule ir leela grahmata, furà waram lasit muhsu Deewa warenibu, mihlestibu un shehla-stibu. Waj kahds sin no jums, pateift, eefsch kà mehs redsam Deewa warenibu?

(Kahds no sehneem peezeles atnahf preefschà un teiz):

Deewa warenibu mehs redsam wispirms, ja rau-gamees debefu telpà, tur spihd saule, mehnefs un swaigsnas, furas it kà isbahstittas, par plasho besgalibu; tàs kahrtigi eet sawu zeku un leezina mums, kà Deews ir warens spehka. Ari jemes wirsu raugotees redsam, kalnus un lejas, juhraz, upes un ejerus, ar daschnedaschadeem dsihwneefseem; ari tas leezina, kà leels ir Deews, furich wiru to radijis un dsihwu diwaschu dewis nesfaitamai radibai.

Skolotajs:

Tas ir teeja, fur ween azis weram un ko ween rokà tweram, tur mums spihd preti Deewa gods un wara.

Bet waj war kahds no jums ari aprakstit Deewa mihlestibu?

(Kahds zits peezeles un isnahf is sehdoescha behrnu bara):

Deewa mihlestibu mehs redsam tepat jemes wirsu wisfkaidrafi. Zilweze bij dsiki grehkòs grimuse un gahja preti postam un nahwei, bet Deews suhtija pasaulè sawu dehlù, Jesu Kristu, tas nahzis pasaulè, pasweeda grehku juhra shikstoschai zilwezei, glahbschanas wirwi un zil pee schis wirwes keras, tee top isglahbti un nostahditi uj droscha pamata, preefsch jaunàs dsihwes shakshanas.

Skolotajs:

Gluschi pareisi, Deewa mihlestibu redsam un juh-
tam wismairaf eefsch zilwezes pestischanas, zaur
Jesu Kristu.

Bet tagad es gribetu ari dsirdet kant ko no jums,
par Deewa schehlastibu:

(Kahds treschais sehns peezeļas, tāpat kā pirmee diwi):

Deewa schehlastibu, pār mums zilweku behrneem
es eeraugu wehl schoodeu eefsch sposchajeem šaules
stareem, kuri tiš maigi glahsta, mahiti — semi. Un
kamehr wini spihdēs, tišmehrs seme dabuhs wajadsigo
filtumu; — tahtaf, mehš nomanam Deewa schehla-
stibu, eefsch laiku un gadu mainām, zaur to tad ari
dabujam wajadsigo mitrumu; tā kā seme wehl weenu-
mehrs war isdot šakumu, šahli un daschadus auglus
zilwezes ušturam. Tā katru rihtu, raugotees spo-
schajōš šaules seltstarōš, man leekas, ka tee teiktu:
„Deewa schehlastiba un laipniba islejas par tewi“.

Skolotajs:

Ir jauti, aprakstīt scho Deewa leelo schehlastibu
kurā zilweku behrni war, kā leelā filtā mehteli
eetihteēs.

Bašauļe, ka jau teizu, ir leela grahmata, tās ra-
ditās leetas un daschadee preekschmeti, ir ta šakot,
it kā aprakstītas lapas un ar gudribu šalikti teikumi,
no kureem waram ari mahziteēs, kahds stahwoflis
mums jaeenem, lai ispilditu to, no Deewa uštizeto
ušdewumu.

Tagad paluhkōsim, waj ari no šwezem waram
ko mahziteēs.

Pirmais sehns:

Katrā sinā, waram no šwezem mahziteēs. Sweze
spihd un spihdedama dara gaišchu to weetu, kur ta
atrodas; ari muhšu ušdewums ir spihdet un darit

gaiſchu ſawu apfahrti, jo Jeſus ſazija: lai juſſu
gaiſchiba ſpihd kauſchu preeſchâ, kâ tee redj juſſu
labos darbuz un godâ juſſu Tehwu, kaſ ir debefis.

Skolotajs:

Ta, tad pirmais, ko no ſwezes waram mahzitees
ir: ſpihdet kauſchu preeſchâ ar labeem darbeem.

Waj wehl kahdu mahzibu waram no ſwezes dabuht?

Otrs jehns:

Lai ſweze ſpihdetu, tad winai jatop aiſdedſinatai;
ari zilweſeem jatop aiſdedſinateem no Jeſus mihle-
ſtibas leeſmas, tiſai tad wini warës ſpihdet ar ſawu
labo gaiſmu zilwezes preeſchâ.

Skolotajs:

Sche dſirdejam otro mahzibu; ſwezei jatop aiſ-
dedſinatai. Waj mehl waram kahdu mahzibu atraſt?

Treſchais jehns:

Ja weena ſweze aiſdedſinata, tad ar to ir eephe-
jams aiſdedſinat; daudj zitas neaiſdedſinatas un tum-
ſchas ſwezes, daudj ſwezes kopâ ari radis daudj gaiſ-
mas. Weens Kriſtus mahzeſlis war daudſus aiſde-
ſinat un pataiſit wiſu ſawu apfahrti gaiſchu.

Skolotajs:

Waj wareet man kahdu peemehru ij bibeles pee-
weſt, fur weena ſchahda aiſdedſinata ſweze buhtu wiſu
apfahrti padarijuſe gaiſchu?

Kahda meitina:

Apuſtulis Pawils, eededſinats no Kriſtus mihle-
ſtibas leeſmas, padarija wiſas tās weetas gaiſchas,
fur ween ſawu kahju ſpehra.

Skolotajs:

Schi leeſma, ko Pawils eededſinaja Iidijai, Wili-
pôs, kâ pirmajai Kriſtus mahzeſlei Eiropâ, naw

wehl lihds ichim laikam nodstijufe, jo ari mehs esam
no tās paščas uguns eededsinati, kura nedstijis lihds
Kristus atnastichanai.

Waj wehl ko waram mahzitees, no švezes?

Rahda zita meitina:

Aisdegto švezi war ari isdsehst; ejot tumšā pa
wehju mums ir jaušmana, tā muhšu zela rahditaju
neispuhšč. Ari muhšu firdis eedegto leesmu ir ee-
špehjams nodsehst, ja esam neusmanigi un ļaujām
dajchadeem fahrdinuščanu un šchaubu wehjeem puhst
muhšu dwehšeles laterni.

Skolotajs:

Šchi ir ļoti wehrā nemama mahziba: aisdedsinatu
švezi war nopuhst wehšč, ja winas nesejs ir ne-
uščmanigs.

Waj wehl ko waram mahzitees no švezes?

Pirmais sehns:

Šee aisdedsinatas švezes nošwilina špahrnus wi-
jadi knaušchi un taurini, kuri tai pa turvu peenahf.
Deewiščkās mihlestibas gaišma ir iščkijšta, tā šade-
dsina wišu kas netihrs un kas naw no tās; winas
gaišmu war nopuhst, bet panemt un ar leesmu ro-
tatees naw eespehjams, kas to daris, šadedsinās rofas.

Skolotajs:

Šchis ir jauks peemehrs, par Deewa mihlestibas
dabu, to war, waj nu dedsinat jeb nopuhst, bet beš-
behdigi ar wiņu rotatees naw eespehjams.

Rahda zita meitina:

Švezes gaišmu war ari pašlehpt, apleekt ap to,
tumšču, gaišmu zauri nelaidošchu preeščmetu. Šchi
gaišma nedaris neweenam nefahdu labumu. Kristus
mahzekli ari war ļawu gaišmu apšlehpt, ja tai apleek
apfahrt bailibas un kautribas melno papiri.

Skolotajs:

Sche ir mahziba wiſeem, bailigajeem, kuri kaunas atklaſtās weetas, ja to peenahkums praſa, atſihſtees par Kriſtus mahzeſeem.

Dtrs ſehns:

Sweze war ari newajadſigi ahtri iſdegt, ja to nenostaħda pareiſā weetā un iħtā ſtaħwofli; zaurwehja noſtaħditai ſwezei weenā puſe nodegs ahtrai nekā otra. Šchihbi noliktā ſweze wairaf iħtuſis, nekā iſdegš. Ari kriſtigee, ja tee ir eenehmuiſchi nepareijas weetas un ſtaħwoklus, iſſchkeedis ahtri ſawus ſpeħkus un ſpeħjas, no kura neweenam nebuhs labuma.

Skolotajs:

Mums pateei jamahzas eenemt iħto ſtaħwofli un iħto weetu, lai degtu wajadſigo laiku un neiſſchkeestu walti ſawus ſpeħkus.

Rahds maſs ſehns:

No ſwezes mahzamees ari to, ka ta gaiſmu radi-dama pate pamajam mirt; lihds beidsot, kad wiſi tauki ſadeguſchi, tad nodſeeſt. Ari mums jamahzas dſihwe ta pawadit, rahdit gaiſmu un gaiſmu rahdot mirt; tad, kad wiſi dſihwibas ſpeħti preeſch ſchis gaiſmas buhs pateħreti.

Skolotajs:

Šchi ir muħſu dſihwes ſwarigakā mahziba, pateħret tā ſawus ſpeħkus, kā ſweze — zitus gaiſmojot. Kad peħdejee ſpeħti buhs ſaluhsuſchi, tad neſiſim kruħtis to apſim: mehs mirtam, bet muħſu gaiſmā ziti ſmehla dſihwibu!..

Beħz tam ſanahk pulziuſch leelako beħrmu un dſeed:

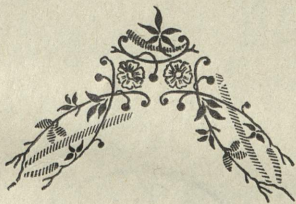
„Zapſihd ſcheitan mums,

Jeſus paweh! tā.

It kà šwezei mašai
tumšchâ nakšninâ
Pašaulē daudž tumšas, jašpihd mums,
Zew kur kaktinšch tawejs, man manešâ.

Peefihme:

Šchi preešchnešuma ispildišchanu drihtst ustizet
tikai leelakeem apm. 14—15 g. wezeem sehneem un
meitinām un wislabat tahdeem, kuri šawās firdis
mantojušchi pestišchanas droščibu.

„Weenibas Wehtnefis“ ussahfs

ar 1911 gadu sawu trešcho gada gahjumu. „Weenibas Wehtnefis“ ir gariga un populāri šinīsa nedeļas laikraksts un ir noteikts sawā gaitā un wirseend, ne-celaisdamees tufschā wahrdu farā un nereschadams neweena fristiga atijichanu dogmatistlōs jautajimōs, bet zenīschas modinat un stubinat wijsus laudis: atstahf grehtu un itaigat patecā Kristus mihlesītibas un Zwehta Gara gaišmā.

„Weenibas Wehtnefis“, sludina un mahza, ka beš atgreeschanaš no grehtem un jannpēdīnīschanas no augšchēnes — zaur Deewa wahrdu un Garu — newar neweens eemantot mihjichigo dīhwošchānu, wēnalga, lai buhtu, fas buhdams.

„Weenibas Wehtnefis“ ir „Latweeschu Kristīgās Saweenibas“ (Sa- draudības) un „Sīlā Krusta“ beedribu orgāns; zaur to winam ari ir eespehjams wafneegt plaschu wispufigu forespodenzi, par garigo kustību starp mihšu taittee- scheem un plaschas sinas par eesch- un ahrejo mīšoni.

„Weenibas Wehtnefis“ 1911 gadā pasneegs garalus un ihjakus apze- rejumus, stahstu u. z. derīgus mihšu eescheja zīdweļa usīstīschānai un īsdailošchānai un starp zitu ari (schahdus rakstus 1) „Diwpadmitajā stundā“ interejantu wispufigu apzerejumu, par Kristus otro atnahschānu un 2) „Gewads bibelē“. Schis raksts ir domāts, ka wadonis un palihgs wišem deerwahrda slubinatajeem un lastitajeem, jo eet beš deriga un stingra spēka tagad naw eespehjams; tadehl schis apzerejums buhs it wišem ihsts un droschs palihgs.

Ahrejais formāts ari uš preešču palīšs tas pats, bet lai īstīktu mihšu lastitajeem un naīšnemtu welkt telpas ar slubinajumeem, tad laitu pa laikam dos līhšs fēwīschtu sludinajumu peelikumu, fas īspīlīs ari wahka weetu; tani eeweetos beš sludinajumeem ari daschas šīhtas sinas.

„Weenibas Wehtnefis“ maksā ar peesuhitichānu:

par gadu	2 rbl.	***	par 3 mehn.	55 kap.
„ 9 mehn.	1,50 kap.	***	„ 1 „	20 „
„ 6 „	100 „	***	„ 1 eš.	6 kap.

Ja 10 eš. pastelle uš weenu adreši, tad weenpadmito dabu par brihwu līhš.

Beš tam wiši abonenti, kuri buhs gada jahkumā jamakšajuschī abonentu maksu uš wišu gadu, dabuhs beš maksas, ka dahwānu, no mums lastahdīto un īsboto garīgu dīeesimn frahjumu, ar notim, furā atrādīšēes apm. 250 jautas dīeesimās.

„Weenibas Wehtnefi“ war pastellet schahdās weetās:

Aligā, Sōōtes grahm. weikalā Aleksandra eelā 16 un

„**Sīlajā Krustā**“ Stabu eelā 87 pee Ed. Kaimina fga; turpat war ari dabuht piert „W. W.“ pa numireem.

Zehīs, pee B. Klawina fga Seeweeschu gimnāijā.

Walmeerā, pee Bodiņa fga, schujmašīnu weikalā pašcha namā.

Muzenē, pee Alksne īdš. (grahmatu weikalā).

Leepajā, A. Dsolina grahmatu weikalā Suworowa eelā 34 un

Jann-Leepajā, pee Dufstēneēta Brahtu draudīs līhšchānas namā.

Pahmilostā, pee Letter fga ap. Cakengauzenē.

Panškā, pee J. Sutis fga Pāwerimēš eelā pašcha namā.

Zehkabmeestā, A. Brāschinskij fga weikalā.

Telgawā, pee Mīhle fga Salā eelā 43. „Sīlā Krustā“.

Beš tam, pee wišem garigo beedribu preeščneekem un waditajeem.

„Weenibas Wehtnešcha“ adrese: **rop. ЛЕМЗАЛБ, Инст. ry6.**

Isdewejs-redaktors: **A. Pauzits.**

Nupat isnahza otrā drukā grahmata:

Seme, kur Jesus staigaja.

===== Zelojuma apraksts pa =====

Egipti, Kanaanu, Siriju, Mas-Afiju, Greekiju un Itāliju
no J. A. Freija.

Matšā beesjōs wahjōs 150 kap. Grefuā sehjumā 225 kap.

No tā laika, kamēr isnahza „Seme, kur Jesus staigaja” pirmats isbewums latw. walodā, pagahjuschi 15 gabi. Schini laikā isnahza tulkojumi no schis grahmatas: wahzu, freewu, igauņu un leišču walodās. Zgaunu walodā pat diel isbewumi. Kopā ir isdoti 31,200 eksemplaru. Wahzu walodā grahmata gluschi ispirkta, tāpat igauņu walodā. Tahda schis grahmatas laipna uņņemšana muhš pašubinaja tagad, kad pirmats isbewums bij ispirkts, isdot šo otra isbewumu latweeschu walodā. Otrs isbewums ir ruhpiģi zauri luhšots, statistikās šinas saļibšinatas ar jaunakeem dateem un, kur bij wajabšigs, tās iļabotas; arī teksti weetweetam papilbinats. Ilustrāzijas sijajot daščas maļwehrtigakas ismetām, to weetā eestarpinajām wehrtigakas, un ilustrāziju skaitu padarījam bagatatu.

Grahmata ir 416 lapas puķes beesja, ar wairak šintu bildem, šihmejumem un fotografisķeem uņņemumeem pūščkota. Dauds šintām bibeles weetu ir wairak waj majak apgaismotas un isķaidrotas. Grahmata eepašihstina laštaju ar brihnuma semi Egipti un winas eebšihwotajeem no senšeneem laikeem lihbs pat muhšu beenam; eepašihstina ar egipteeschu brihnumu darbeem, winu dihwainām eerastham, un lahds tam wiřam sakars ar bibeli. — Tahlať grahmata laštaju wada pa Kanaanu, eepašihstina to ar semi, laudim un eerastham; ar Kanaanas pilsehtam: Jerusalemi, Bešlemi, Nazareti, Betaniju, Damastu un wehl daudš žitām pilsehtam un eewehrojamām weetam. Laštajš drihs atrodas pee Jardenes krašteem, brihs Nahwes juhras malā, tad atkal sehđ pee Siloas biřta waj pabruaķajas pa Galiļejas juhru. Ar wahrdu sakot, winšč zelo pa „Semi, kur Jesus staigaja.” — Weidsot winšč wehl dabun eepašihtees ar flamenajām Altenem Greekijā un tad želot pa diješto Itāliju, paķaweļotees kraščšnajā Neapolē, muhščigajā Romā un pasakainajā Wenezijā. — Bibeles laštajeem grahmata buhs patihķams daščadu preekšmetu isķaidrotajš, žiteem tā buhs garigš zelojums pa bibeliģām semem un juhrām.

Šo laikraksti par schis grahmatas pirmo druku šazja:

„Gewehrojot grahmatas derigumu no wiřas širbs jawehlas, lai tā atrastu daudš laštaju. Kas ar šho wadoni buhs staigajis pa bibeles semem un pilsehtam, tam pati bibeļ taps mihlata un šaprotamaka.” „Austrums” 1895. g. 748 kap.

„Grahmata par semi, kur Jesus staigaja” ihachtuši loti laika, jo tahdas mums ļau sen wajabšeja.” „Balt. Wehstn.” 1895. Nr. 284.

„Doti laba grahmata.” „Latw. Wiřes” 1896. Nr. 4.

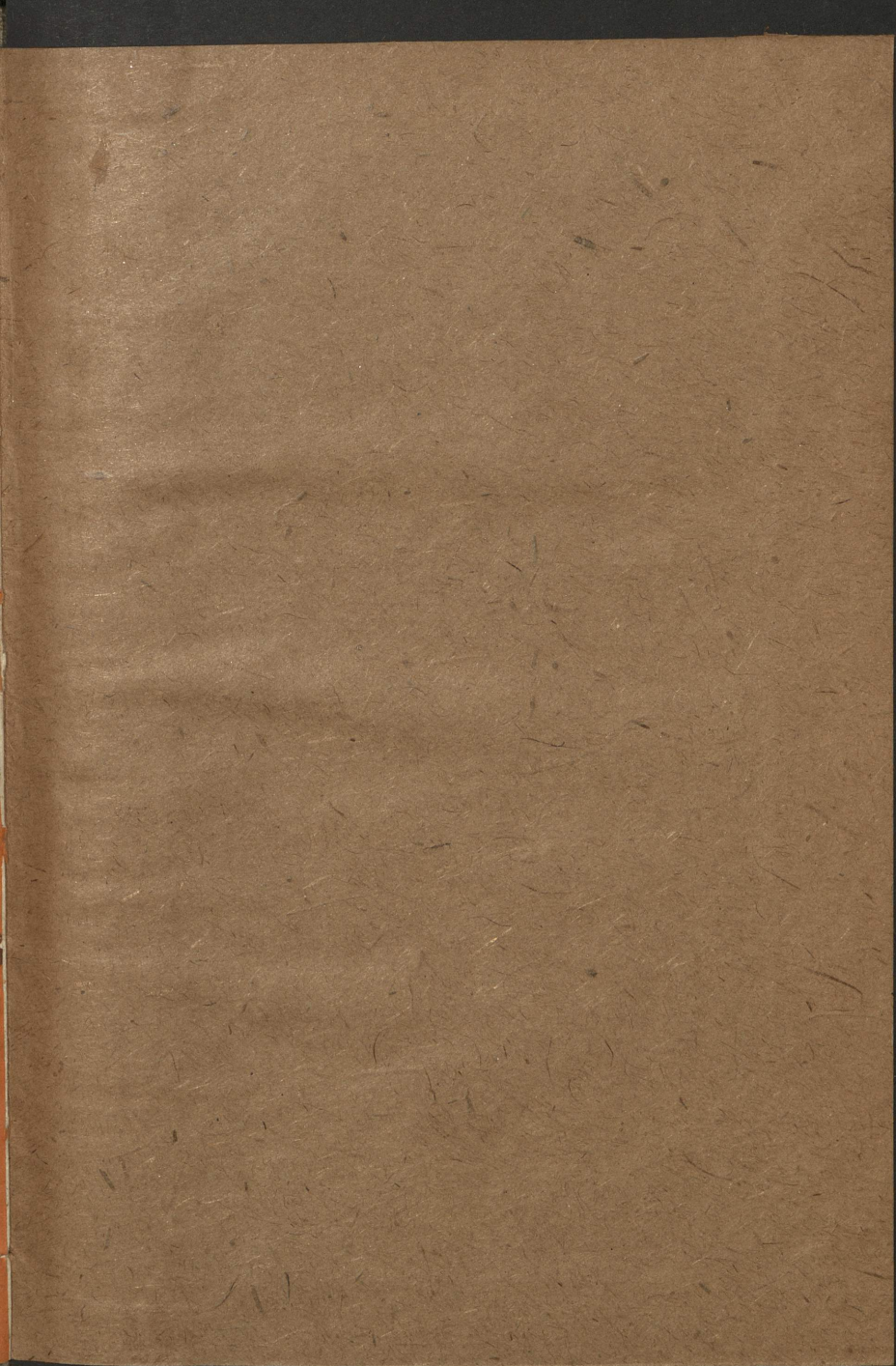
„Inhaltlich wertvoll und für den Weihnachtstisch zu empfehlen.”

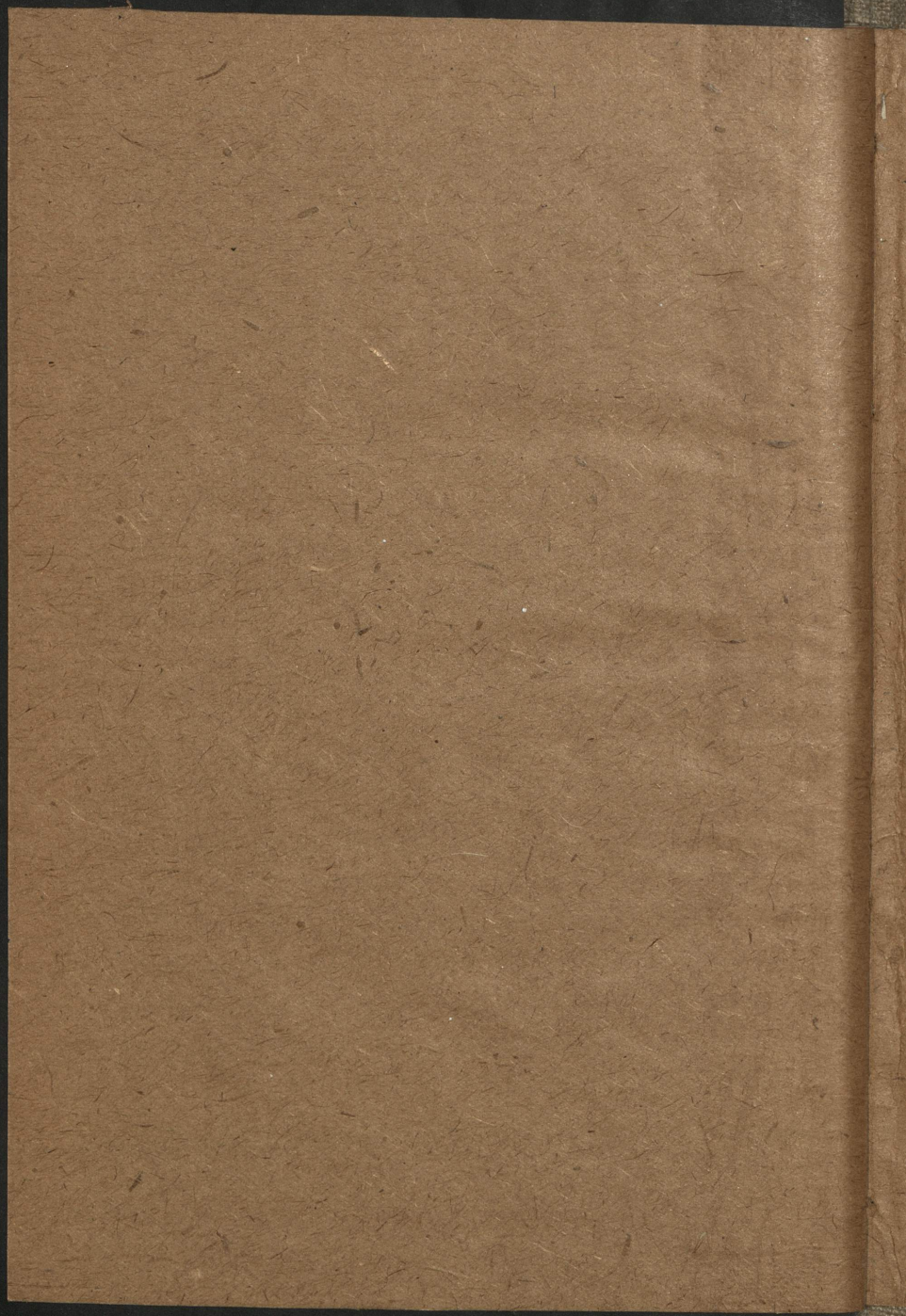
„Düna-Zeitung” 1895. Nr. 285.

„Eit kreetnas glihtas grahmatas par šwehto semi ar tiľ bagatigu šaturu mums wehl latweeschu walodā nebija. Saweem zeen. Laštajeem to šo filti eeteizam. Kam ween eespehjamš to eegahdatees, labak lai to nopehř, ne tā par daščām ne-deriģām grahmatām isķeřē ļawu naudu.” „Baltuģas Wehstn.” 1896. Nr. 5.

„Doti laba grahmata, bagata pehž šatura un mihla preekšč laštichanas. Mehš eeteizam to šo filti saweem laštajeem. „Amerikas Wehstnesis”.

J. A. Freija un beedru apgaħdibā, Rīgā, Aleksandra eelā Nr. 13.

42

LATVIJAS NACIŅĀLĀ BIBLIOTĒKA

0313067065

